

የግጭት መንስኤዎችና መፍትሔዎቻቸው በጋብቻ ውስጥ!
Causes of Conflict and Suggested Solutions in
Marriage!

ፓስተር ዶ/ር ሙሉቱ በላይነህ
(ላይሰንሰድ ክሊኒካል ፓስቶራል ካውንስለር)
ካሊፎርኒያ ዩናይትድ ስቴትስ ኦፍ አሜሪካ
ግንቦት 5, 2007 ዓ.ም

Pastor Dr. Mulatu Belayneh, Licensed Clinical Pastoral
Counselor- Advanced Certified (LCPC)
California, United States of America
May 13, 2015

ቅጽ.1፡ - " በመጀመሪያዎቹ አስርተ ዓመታት የጋብቻ ዘመናት ላይ
ሊፈጠሩ የሚችሉ ግጭቶች፣ የግጭት መንስኤዎችና
መፍትሔዎቻቸው!"

ፓስተር ዶ/ር ሙላቱ በላይነህ
(ላይሰንሰድ ከሊኒካል ፓስቶራል ካውንስለር)
ካሊፎርንያ ዩናይትድ ስቴትስ ኦፍ አሜሪካ
ግንቦት 5, 2007 ዓ.ም

**The Most Common Areas of Conflicts in the First Ten
Years of Marriage and Suggested Solutions!"**

**Pastor Dr. Mulatu Belayneh, Licensed Clinical Pastoral
Counselor- Advanced Certified (LCPC)**

California, United States of America

May 13, 2015

Printed in California, United States of America

Bang printing

28210 N. Avenu Stanford

Valencia, CA 91355

Copyright

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form or by any electronic or
mechanical means, including information storage and retrieval systems, without permission in
writing from the publisher, except by a reviewer who may quote brief passages in a review.

አሳታሚው የጽሑፍ ፈቃድ ካልሰጠ በስተቀር ከዚህ መጽሐፍ ውስጥ በክፍልም ሆነ በሙሉ ማባዛት፣
በኤሌክትሮኒክስ ውጤቶች መቅረጽና ማራባት የተከለከለ ነው።

Editing:-Desyibelew Demmissie

Texting Formating: Yared Gezai

Cover Design: Asfaw Berhe

መታሰቢያነቱ

1. የአግዚአብሔር ድንቅ ስጦታና የትዳር አጋር ለሆነች ለባለቤቴ ስእመቤት ታደሰ(አሙ) በአኔ አጠራር " አናት" የትዳርንን ምንነት፣ በረከትነት፣ በሕይወትና በአገልግሎት በሚገጥሙ በክፍታም ሆነ በዝቅታ፣ በጤንነትም ሆነ በሕመም፣ በማግኘትና በማጣት፣ በሰኬትና ባልተሳካ ወቅት፣ በሕይወት በሚገጥሙና በሚፈራረቁ የተለያዩ ገጽታዎች ሁሉ ታማኝ ሚስት፣ አናት፣ አህት፣ ጓደኛና በአውነተኛ ልብና አመለካከት መካሪና ገሳጻጭ ለሆነችና አንዲሁም አውነተኛ የትዳርን ምንነት፣ አሰፈላጊነትና ተግዳሮት በጋራ አንድላማመድ ዕድል ለሰጠችኝ ለሚሰቴ ይሁን!!
2. የእምላክ ዕጹብ ድንቅ ፍጡርና ስጦታ ለሆኑ ለሁለት ወንድ ልጆቻችን ለናታንና ለኖህ ሙሉቱ (To Nathan & Noah Mulatu) የአባትነት ወግ፣ ሚናና ኃላፊነት አንድላማመድ፤ ደግሞም የአግዚአብሔርን አባትነት ለእኛም ሆነ ለልጆቻችን አንዴት እንደሆነ ይበልጥ እንደረዳና በአባትነቱ አንድደነቅ ዕድል ለሰጡኝ ለልጆቻችን ይሁልኝ!!

የአንባቢያን አስተያየት

ጋብቻ ባልና ሚስት ጨርሰው የማይመረቁበት ትምህርት ቤት ነው። በተለይ ተጋቢዎች በመጀመሪያዎቹ የጋብቻ ዕድሜያቸው ብዙ የማያውቁትና ያልተለማመዱት ነገር ስለሚኖር፤ በቀላሉ ሊፈቱ የሚችሉ ግጭቶች ግንኙነታቸውን እደጋ ላይ ሊጥሉ ይችላሉ። ይህ መጽሐፍ በዚህ ወቅት የሚከሰቱ ግጭቶችንና መንስኤዎቻቸውን በመተንተን የመፍትሔ አቅጣጫዎችን ይጠቁማል። ስለዚህ ባለማወቅ ምክንያት የሚከሰተውን የጋብቻ ችግሮችንና እሉታዊ ውጤቶቹን ለመቅረፍና ለማስወገድ የሚያግዛችሁን ይህን መጽሐፍ አንድታነቡ አመክራለሁ።

ከበደ በከፊ

የሥነልቦና አማካሪና ፀሐፊ

የዚህች መጽሐፍ ዋና ዓላማ በትዳር ውስጥ የሚያጋጥሙ ግጭቶች ምንነትን፤ መንስኤዎቻቸውንና መፍትሔዎቻቸውን በዝርዝር በመግለጥ ክርስቲያን ትዳራቸውን አንደ አግዚአብሔር ፈቃድና ምሪት በማስተዳደር የተባረከ ሕይወት ስመኖር እንዲችሉ ነው። ዶ/ር ሙላቱ ይህንን ትምህርት ዋና ዋና መመሪያ የሆኑትን ነጥቦች በአራት ዓበይት ክፍሎች የግጭት ዓይነቶች፤ መንስኤዎቻቸውንና ከመፍትሔቻቸው አንባቢው ሊረዳውና ሊጠቀምበት በሚችልበት መንገድ በዝርዝር አቅርቧል። ግጭት በመላው ጋብቻ ዘመን ሁሉ የሚከሰት ስለሆነ በጋብቻ ዘመናት ሁሉ ለሚገኙትም የሚጠቅም ነው። አብያተ ክርስቲያናት የአባላቶቻቸውን የትዳር ሕይወት ለማሳደግና ጽኑ ቤተሰብን ለማፍራት ሲያስተምሩ ይህችን መጽሐፍ አንደ ማስተማሪያ መጽሐፍ ቢጠቀሙባት በጣም ትረዳለች።

ሥዩም ገብረየሱሳ

የቤተሰብ ገብረት አገልግሎት ክፍል የኢትዮጵያ ወንጌላዊት ባጥትስት ቤተ ክርስቲያን ዳላስ ቴክሳስ

ይህን መጽሐፍ ትዳራችንን አንደ አግዚአብሔር ሰው በመንፈሳዊ አንደ ባለ እእምሮ በጥበብ ለመምራት ጠቃሚ ነው።

ዶ/ር ብሩክ ታፈሰ አማረ (M.D)

የማህጸን ስፔሻሊስትና አሁን ደግሞ በሰሜን አሜሪካ የውስጥ ደዌ ሐኪም

ክርስቲያናዊ ትዳር ለመምሥረት ለምታስቡ ሰዎች፤ ከጋብቻ በኋላ በተለያዩ ትዳር ነክ ችግሮች ውስጥ በማለፍ ላላችሁ ባለትዳሮች፤ እንዲሁም በትዳርና በቤተሰብ ዙሪያ የማስተማርና የማማከር ሽክም ለተቀበላችሁ እገልጋዮች ሰፋ ያለና ጠቃሚ እውቀት የያዘች መጽሐፍ በመሆንዋን ስለተገነዘብሁ በአጃችሁ ውስጥ እንድትገባ አሳስባለሁ።

ኢንጅነር ተካ ገብሩ የጋብቻና ቤተሰብ አማካሪ

የትዳር ሕይወት ምን መሆን አንደሚገባና ሚዛኑን በጠበቀ ደረጃ የተሰናዳ የሚያስተምር መጽሐፍ አንደሆነ አንብቤዋለሁ አንዲሁም ሁሉም በጋብቻ ውስጥ ያሉ ሁሉ ቢያነቡት ተጠቃሚ ይሆናሉ አላለሁ።

ፓስተር አሸብር በላይነህ

መ/ቅ/ዓ/አ/ቤ.ከ የትምህርት ከፍል ዋና ኃላፊና በአመራር የድህረ ምረቃ ዲግሪ ተማሪ

ዶ/ር ሙላቱ በትዳር ውስጥ የሚነሱትን ግጭቶች በፍች ከማሳረግ ይልቅ አንደመረማመጃ ድንጋዮች በመጠቀም ወደፊት ለመሰፈንጠር የሚረዱ አጅግ ጠቃሚ ትምህርቶችንና ምክሮችን አብርክቶልናል። አንኳር የሚባሉ ጉዳዮችን አንስቶ የግጭቶችን ውል እያስጨበጠና ውሰብስቡን መፍቻ መንገድ አየጠቆመ ሩጫ አቋርጦ ከመሸነፍ ማሸነፍ የሚቻልበትን ቀና ጎዳና አንድንደዝ በጥበብና በአውቀት አቅጣጫዎችን እመላከቶናል። በማንበቤ ልብ ብያለሁ አንብቡና ልብ በሉ!

ወንድም የናስ አረፋይኔ የኢትዮጵያ ጉባኤ አግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን ዋና ጸሐፊ

በተለያዩ የዕድሜ ደረጃ ላይ ለሚገኙ ክርስቲያኖች ከትዳር ሕይወት ጋር በተያያዘ ሁለንተናዊ የሆነ እይታ የሚሰጥና ችግሮችንም ሆነ መፍትሔዎቻቸውን በጥልቀት የሚያሳይ ጥናትን መሠረት አድርጎ በአማርኛ የተጻፈ መጽሐፍ ማግኘት አስቸጋሪ ሆኖ ይታያል። ከዚህ አኳያ ይህ የዶ/ር ሙላቱ በላይነህ መጽሐፍ ያለውን ከፍተኛ ሰመሙላት አንድ አርምጃ ነው። መጽሐፉ በተለይ የመጽሐፍ ቅዱስ ኮሌጆችና ት/ቤቶች፣ ሰባኪዎች፣ አስተማሪዎችና የጋብቻ አማካሪዎች ለማስተማሪያ ቢጠቀሙበት የሚረዳቸው በርካታ መረጃዎችንና ትምህርቶችን የያዘ ጠቃሚ መጽሐፍ ሆኖ አግኝቼዋለሁ።

ዶ/ር ንጉሤ ተፈራ(PhD)

ይህ መጽሐፍ የአሳብ ፍሰቱ፣ የአጻጻፉና የአቀራረቡ ብሰለትና ጥራት ያለው ከመሆኑም በላይ የአግዚአብሔርን ቃል ማዕከል ያደረገ ስለሆነ በጋብቻ ውስጥ ግጭትን አየፈቱ ደስተኛና ጤነኛ የትዳራ ግንኙነት አንዲኖራቸው ለሚሹ ጥንዶች ሁሉ መሠረታዊ አውቀትን የሚያስጨብጥና ወቅታዊ መጽሐፍ ነው። የመጽሐፉ ዝግጅት ጥንዶች በግል በጥሞና ጊዜያቸው፣ በቤተ ክርስቲያን ያሉ ባለትዳሮች በቡድን በመሆን ሊያጠኑትና ሊወያዩበት የሚችሉበትና የቤተ ክርስቲያን መጋቢዎች፣ አስተማሪዎች፣ የጋብቻና የቤተሰብ አማካሪዎች አንዲጠቀሙበት ሆኖ የተዘጋጀ ብዙ ቁም ነገሮችን ያዘለ መጽሐፍ መሆኑን ተመልክቻለሁ።

አሁን ደብረወርቅ መኮንን የኢትዮጵያ ክርስቲያኖች ኅብረት ቤተ ክርስቲያን የቤተሰብና የማማከር አገልግሎት ከፍል ሎስ አንጀለሰ

ፓስተር ሙላቱ በእግዚአብሔር ቃል ላይ የተመሠረተ፤ በብዙ ትክክለኛ ላይንሳዊ መርጃዎችም የተደገፈ ፤ ለትዳር ስለልጆች አስተዳደግና ልጅ ከመውለድ በኋላ በእናቶች ጤና ላይ ሊከሰቱ የሚችሉትን የጤና አከሎች፤ መንስኤዎችና መፍትሔዎቻቸውን በቀላሉ ለመረዳትና አላቡን ለመከተል በሚያስችል መልኩ ይህን መጽሐፍ አቅርቦልና። ይህን መጽሐፍ ወደ ትዳር ሊገቡ በዝግጅት ላይ ያሉና በማንኛውም የጋብቻ ዘመን ያለን ሁላችን ይህንን መጽሐፍ አንበበን ተጠቃሚዎች እንድንሆን አበረታታለሁ።

ዶ/ር ደረጀ ሳህለ አዮ (M.D)

Pulmonary Disease, Critical Care and sleep Disorder Fort Worth lung
Clinic

ይህ መጽሐፍ አብዛኛውን ቤተሰብ ነክ የሆኑ ጉዳዮችን ስፋ ባለ ሁኔታ የሚዳሰስ ፤ የጋብቻና የቤተሰብ ጉዳዮች ላይ ጠቃሚ እውነቶችንና ተግባራዊ የሆነ ግንዛቤዎችን የሚያስጨብጥ ሁኖ አግኝታለሁ። በዚህ መጽሐፍ የተነሱት ዋና ዋና ርዕሶች መካከል ጥቂቱን በመጥቀስ ይበልጥ አስፈላጊነቱን ለማጥላት አፈልጋለሁ። የባለትዳሮች የአልጋ ጉዳይ ግልጥነትና ጨዋነት በተላበሰ ሁኔታ መቅረቡ፤ ቢጋብቻና በቤተሰብ ሕይወት ተግዳሮት የሆነውን የዘመኑ ፈተና ስለፖርኖግራፊ በስፊው መዳሰሱ፤ በሁሉም የግንኙነት መስመሮች ተግዳሮት የሚሆኑበትን የግጭት ምክንያቶችን ለመፍታት የሰመረ ተግባቦት አስፈላጊነትና ቢጋብቻና በቤተሰብ ሕይወት ትምህርት ፍችን በተመለከተ ከማውገዝና አግዚአብሔር የሚጠላው መሆኑን አበክሮ ከመናገር ያለፈ ብዙ አይባልም ነገር ግን በዚህ መጽሐፍ ዉስጥ ስለ ፍች የቀረበው መሠረታዊ መጽሐፍ ቅዱሳዊ እውነቶች፤ የሚያስከትለው መጠነ ስፊ ቀውስ፤ የተሰጡት የመፍትሔዎች አሳቦችና በተለይ ስለ ይቅርታ በተሰጠው ትምህርት ይቅርታን መለማመድ አማራጭ የሌለውን ከርስቲያናዊ ግዴታችንን መሆኑን በእጽንዎት የሚያሳስብ ሆኖ አግኝታለሁ። ይህ መጽሐፍ ትዳር ለሚያስቡ፤ ትዳር ለጀመሩ፤ በትዳርም የቆየውንና በማማከር አገልግሎት ላይ ያለነው ሁላችን ልናነበውና እንደ ማጣቀሻ ልንጠቀምበት የሚገባ መጽሐፍ ነው አላለሁ።

ወ/ሮ ስንቅነሽ አዘክ

የቤተሰብ ሕይወትና የጋብቻ የማማከር አገልግሎት በኢ.መ.ወ.ማ.ቤ/ክ
መካከለኛው ቀጠና አዲስ አበባ

ክፍል አንድ(1):- የጋብቻ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረቶች	1
ምዕራፍ አንድ(1):- የጋብቻ ትርጉምና መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረቱ	2
I. የጋብቻ ምንነት	2
II. ጋብቻ ለሰው ልጆች የተሰጠበት ዓላማ	5
III. መጽሐፍ ቅዱሳዊ የጋብቻ መርህ	6
IV. ጋብቻ የሚጠይቀው የየግል ኃላፊነትና ተጠያቂነት	8
V. የጋብቻ አጠቃላይ ባህርይ /ተፈጥሮ/	9
VI. የጋብቻ የላቀ ምሳሌነት	10
ክፍል ሁለት(2):- የግጭት መንስኤዎችና መፍትሔዎቻቸው	14
ምዕራፍ ሁለት(2):- የግጭት ምንነትና አይቀሬነት	15
I. የግጭት ምንነት	15
II. በባለትዳሮች መካከል የግጭት አይቀሬነት	20
ምዕራፍ ሶስት(3):- ግጭትን በወቅቱ በጋራ ያለመፍታት የሚፈጥረው ተጽዕኖ	34
I. በጥንዶች የፍቅር ግንኙነት ላይ	34
II. በጥንዶች ሁለንተናዊ ማንነት ላይ	37
ምዕራፍ አራት(4):- የተለያዩ የለውጥና የሽግግር ደረጃዎች	42
I. የተለያዩ የለውጥ ደረጃዎች ምንነት	42
II. በጥንዶች መካከል ሊፈጠሩ የሚችሉ የተለያዩ ለውጦች	42
III. የተለያዩ ወቅታዊ የለውጥ ደረጃዎችና ባህሪያቸው	46
ምዕራፍ አምስት(5):- በጋራ መወሰን /ውሳኔ አሰጣጥ/	53
I. በጋራ የመወሰን ምንነት	53
II. በጋራ የመወሰን አስፈላጊነት	53
III. በጋራ በመወሰን ሂደት ላይ ሊፈጠሩ የሚችሉ የግጭት መንስኤዎች ...	55
IV. በጋራ በመወሰን ሂደት ላይ ለሚፈጠሩ ግጭቶች መፍትሔዎች	59
ምዕራፍ ስድስት(6):- የቤተሰብ ጣልቃ ገብነት	64
I. ቤተሰብና የቤተሰብ ጣልቃ ገብነት ምንነት	64
II. አባትንና እናትን መተው	64
III. በቤተ ዘመድ ጣልቃ ገብነት ለግጭት ሊያጋልጡ የሚችሉ መንስኤዎች	67
IV. በቤተ ዘመድ ጣልቃ ገብነት ለሚፈጠሩ ግጭቶች መፍትሔዎች	71

ምዕራፍ ሰባት(7):- ተግባሮች /ኮሙኒኬሽን/	76
I. የተግባሮች /የኮሙኒኬሽን/ ምንነት	76
II. ከተግባሮች /ኮሙኒኬሽን/ ጋር ተያይዘው ሊፈጠሩ የሚችሉ የግጭት መንስኤዎች.....	78
III. በተግባሮች /በኮሙኒኬሽን/ ላይ ለሚፈጠሩ ግጭቶች መንስኤዎች መፍትሔዎች	85
ምዕራፍ ስምንት(8):- ገንዘብና ንብረት	93
I. የገንዘብና ንብረት ምንነት	93
II. ከገንዘብና ከንብረት ጋር የተያያዙ የግጭት መንስኤዎች	93
III. በገንዘብና በንብረት ምክንያት ለሚፈጠሩ ግጭቶች መፍትሔዎች	103
ምዕራፍ ዘጠኝ(9):- የግብረ ስጋ ግንኙነት	109
I. የግብረ ስጋ ግንኙነት ምንነት በትዳር ውስጥ	109
II. በክርስቲያን ትዳር ሕይወት የግብረ ስጋ ግንኙነት /ኑካቤ ስጋ/ ዓላማ	110
III. ከግብረ ስጋ ግንኙነት ጋር የተያያዙ የግጭት መንስኤዎች	113
IV. በግብረ ስጋ ግንኙነት ምክንያት ለሚፈጠሩት ግጭቶች መፍትሔዎች ...	122
ምዕራፍ አስር(10):- የእምነትና የመንፈሳዊ መረዳት ልዩነት	131
I. የእምነትና የመንፈሳዊ መረዳት ልዩነት ምንነት	131
II. በመንፈሳዊ ሕይወትና መረዳት ልዩነት መሠረት የግጭት መንስኤዎች	131
III. በመንፈሳዊ ልዩነት ለሚፈጠሩ ግጭቶች መፍትሔዎች	136
ምዕራፍ አስራ አንድ(11):- የባልና የሚስት ኃላፊነትና የተለያዩ ሚና ...	143
I. የክርስቲያን ባልና ሚስት ሚና ምንነት	143
II. ከባልና ሚስት ኃላፊነትና ሚና ጋር የተያያዙ የግጭት መንስኤዎች.....	143
III. ከባልና ሚስት ኃላፊነትና ሚና ጋር በተያያዙ ለሚፈጠሩ ግጭቶች መፍትሔዎች	148
ምዕራፍ አስራ ሁለት(12):- ፖርኖግራፊ	156
I. የፖርኖግራፊ ምንነት	156
II. የፖርኖግራፊ መስፋፋት	156
III. የተጠቃሚዎች እመስካክት	157
IV. ፖርኖግራፊ በመጽሐፍ ቅዱሳዊ እይታ	159
V. ባለትዳሮችን ለፖርኖግራፊ ሱስ ተጋላጭ የሚያደርጉ ምክንያቶች	161

VI. የፖሮፕግራፊ ሱስ አሉታዊ ተጽዕኖ	164
VII. በፖሮፕግራፊ ሱስ ለሚፈጠሩ ግጭቶች መፍትሔዎች	167
ክፍል ሶስት(3):- ቅድመ ወሊድ፣ ወሊድና ድህረ ወሊድ	177
ምዕራፍ አስራ ሶስት (13):- መውለድ አለመፈለግና አለመቻል	178
I. መውለድ አለመፈለግና አለመቻል	178
II. ባለመውለድ ምክንያት ለፈጠሩ ለሚችሉ ግጭቶች መፍትሔዎች	181
ምዕራፍ አስራ አራት(14):- ወሊድን መቆጣጠር	193
I. ወሊድን የመቆጣጠር ምንነት	193
II. በወንጌላዊያን ክርስቲያኖች መካከል ያሉ የተለያዩ አመለካከቶች	193
III. የተለመዱ የቤተሰብን ቁጥር የመመጠን ምክንያቶች	194
IV. የወሊድ መቆጣጠሪያ ዘዴ ዓይነቶች	195
V. የወሊድ መቆጣጠሪያ ተጠቃሚ በመሆን ወቅት	198
ምዕራፍ አስራ አምስት (15):- እርግዝናና ከእርግዝና ጋር የተያያዙ ክስተቶች	202
I. የእርግዝና ምንነት	202
II. በእርግዝና ወቅት የሚፈጠሩ ሰውጦች	203
III. በእርግዝና ወቅት ለሚፈጠሩ ችግሮች መፍትሔዎች	205
ምዕራፍ አስራ ስድስት(16):- ያልተፈለገና ያልታሰበ እርግዝና	212
I. ያልተፈለገና ያልታሰበ እርግዝና ምንነት	212
II. ያልተፈለገና ያልታሰበ እርግዝናና ወሊድ ወቅት ሊወሰዱ የሚገባቸው መፍትሔዎች.....	213
ምዕራፍ አስራ ሰባት(17):- ከወሊድ በኋላ ሊፈጠር የሚችል ትኩረት የሚያሻው ለውጥ	218
I. ድህረ ወሊድ ድብርት	218
II. የድህረ ወሊድ ድብርት መንስኤዎች	218
III. ድህረ ወሊድ ድብርት የሚያመጣው ተጽዕኖ	219
IV. ድህረ ወሊድ ድብርትን ተቋቁሞ ደስተኛ ባለትዳር ለመሆን	219
ምዕራፍ አስራ ስምንት(18):- የመጀመሪያና ልጅና ተከታትለው የተወለዱ ልጆችን ማሳደግ	227
I. የመጀመሪያ ልጅና ተከታትለው የተወለዱ ልጆችን የማሳደግ ምንነት	227

I. የመጀመሪያና ልጅንና ተከታትለው የተወለዱ ልጆችን በማሳደግ ሂደት ሊፈጠሩ የሚችሉ የግጭት መንስኤዎች	228
II. የመጀመሪያ ልጅንና ተከታትለው የተወለዱ ልጆችን በማሳደግ ለሚፈጠሩ ግጭቶች መፍትሔዎች	234
ምዕራፍ አስራ ዘጠኝ (19):- የአንጀራ ልጅን ማሳደግ	244
I. የአንጀራ ልጅ ምንነት	244
II. የአንጀራ ልጅን በማሳደግ ሂደት ሊፈጠሩ የሚችሉ የግጭት መንስኤዎች	245
III. የአንጀራ ልጅን በማሳደግ ሂደት ለሚፈጠሩ ግጭቶች መፍትሔዎች	249
ምዕራፍ ሃያ (20):- ልጆችን በአግባቡ በመቅጣት ማሳደግ	254
I. ልጆችን በአግባቡ በመቅጣት የማሳደግ ምንነት	254
II. ልጆች በመቅጣት ሊፈጠሩ የሚችሉ የግጭት መንስኤዎች	255
III. ልጆችን እየቀጡ በማሳደግ ሂደት ለሚፈጠሩ ግጭቶች መፍትሔዎች	260
ምዕራፍ ሃያ አንድ (21) በቂ አንቅልፍ ማጣት	265
I. የበቂ አንቅልፍ ምንነት	265
II. የአንቅልፍ አስፈላጊነት	266
III. በቂ አንቅልፍ ማጣት የሚያስከትለው ተጽዕኖ	267
IV. በቂ የሆነ አንቅልፍ በማግኘት የትዳርና የቤተሰብን ጤንነት ለመጠበቅ የሚረዱ መፍትሔዎች	270
ከፍል አራት:- እርቅ፣ የፍች ሂደትና ከፍች በኋላ አዲስ ቀጣይ ኑሮ	275
ምዕራፍ ሃያ ሁለት (22):- ፍችና የፍች ሂደት	276
I. የፍች ምንነት	276
II. ፍች በመጽሐፍ ቅዱስ እይታ	276
III. ሰለፍች የተሰያዩ እመለካከቶች	277
IV. የፍች ደረጃዎች	278
V. በፍች ሂደት በሚያልፉ ጥንዶች ላይ ሌሎች ሰዎች ሊፈጠሩባቸው የሚችሉ የተሰያዩ ስሜቶች	283
VI. ይቅርታና እርቅ	286
VII. በባለትዳሮች መካከል እርቅ ያስፈለገበት ምክንያት	291
VIII. እውነተኛ እርቅ የሚጠይቀው	294
IX. ለእውነተኛ እርቅ መዘጋጀት	296
ምዕራፍ ሃያ ሶስት (23):- ከፍች በኋላ አዲስ ቀጣይ ኑሮ	300
I. ከፍች በኋላ የአዲስ ቀጣይ ኑሮ ምንነት	300

II. ከፍች በኋላ አዲስ ቀጣይ ኑሮ ለመለማመድ ጥረት የማድረግ አስፈላጊነት	301
III. በፍች ሂደት እያስፉ ያሉትን ወደ ፊት መጓዝ እንዲችሉ የማገዝ እገልግሎት	303
ማጠቃለያ	312
ዋቤ መጽሐፍት	313
ስለጸሐፊው	316

ምስጋና

1. ከሁሉ አስቀድሜ በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ከዘላለም ሞት ለአዳኝነት፤ ለአገልግሎቱ ታማኝ አድርጎ ለጠራኝና ለቆጠረኝ ብሎም ይህን መጽሐፍ እንድጽፍ በብዙ መንገድ የረዳኝን አግዚአብሔርን አመሰግናለሁ።
2. የአግዚአብሔር ድንቅና ውብ ሰጦታ የሆነችውን ውድ ባለቤቴን ወ/ሮ አመቤት ታደሰን (አሙ) አንደ አኔ አጠራር "አናት" የትዳር ምንነት፤ በረከት፤ ኃላፊነት ለማጣጣምና መመረቅ በሌለበት የትዳር ሕይወት ትምህርት ቤት በመማር ሂደት ውስጥ አንድሆን በብዙ ነገርና መንገድ ከጎኔ ለማትለየው ባለቤቴን ከልቤ ሳመሰግን፤ ለእርሷ ያለኝን ፍቅርና አከብሮት ልገልጽ አወዳለሁ!
3. የትዳርና የቤተሰብን በረከት፤ ደስታ፤ ኃላፊነት አንድላማመድ ብሎም መጽሐፉን ሰጽፍ ይበልጥ የግል የትዳርና የቤተሰብ ሕይወቴን አንድቃኝና አንደ ልጆች ከአባታቸው ከሚያገኙት ጊዜ በመሰጠት አንድጽፍ ዕድል ሰጡኝ የእምላክ ሰጦታችን ለሆኑት ናታንና ፍህ ሙላቱ በአባትነት ፍቅር ሳመሰግን አወዳለሁ።
4. ለተወሰኑ ወራት ከእኛ ጋር በመሆን ልጆችንና እኛን በመንከባከብ ጊዜና ምቹ ሁኔታዎችን በማግኘት አንድጽፍ ለተባበረችኝ ወላጅ አናቴ ሰወ/ሮ የሸጥላ ካሳ (ማማየ) አንዲሁም ለመምጣቷና ከእኛ ጋር ለመቆየቷ በደስታ በመፍቀድ ለተባበረን ለአባቴ ዋና ሳጅን በሳይነህ በለጠ (ባባ) ሳላመሰግን አላልፍም።
5. የመጽሐፉን ንድፍ በማንበብ የተለያዩ እርማቶችንና ማሰተካከያ ሥራ ለአከናወነልኝ ወንድም ደስይበለው ደምሴ፤ የመጽሐፉን ሽፋን ዲዛይን በማድረግ ለተባበረኝ ወንድም አሰፋው በርሔ አንዲሁም ጊዜ በመወሰድ ጽሑፍን የመጽሐፍ መልክ እንዲይዝ ጽሑፉን በማቀናጀት የተባበረኝን ወንድሜን ያሬድ ገዛኢን ከልብ አመሰግናለሁ።
6. የመጽሐፉን ንድፍ በማንበብ ጠቃሚና አበረታታች አሳብና ሙያዊ ምክር ለላገሱኝ የአግዚአብሔር ሰዎች፡ ወንድም ጋሽ ተካ ገብሩ (ኢንጅነር) ፤ ዶ/ር ንጉሴ ተፈራ ፤ ወንድም ጋሽ ሰዩም ገብረየስ፤ ወንድም ከበደ በከሬ ፤ እህት ደብረወርቅ መኮነን ፤ ፓ/ር አሸብር በሳይነህ፤ ዶ/ር ብሩክ ታፈሰ፤ ወንድም ዮናስ አረፋይ፤ ወ/ዊ ዳዊት ቆጢሶ፤ እህት ሰንቄ ለዘነ አና ዶ/ር ደረጀ ሳህለ ከልብ ሳመሰግን አወዳለሁ።
7. የኢትዮጵያ ክርስቲያኖች ኅብረት ሎሰ አንጀለሰ ቤተ ክርስቲያን መሪዎች፤ አገልጋዮች፤ ምዕመናንና በሰሜን አሜሪካ ባላች ኢትዮጵያንና ኤርትራዊያን አብያተ ክርስቲያናት በራቸውን በመከፈት እና በአካል፤ በሰልክና በሰካይ፤ በማማከር አገልግሎቱ ተጠቃሚ ለነበራቸው ለመጽሐፉ ከብዙ አቅጣጫ እንድመለከትና እይታየ እንዲሰፋ እድል ስለሰጣችሁኝ እናንተንም ከልብ የመነጨ ምስጋናዬን ላቀርብ አወዳለሁ።

8. በተለያዩ መንገድ የመጽሐፉ ረቂቅ ተጠናቆ ለአንባቢ እንዲተዋወቅ ባለው ሂደት በብዙ እቅጣጫ የተባበሩኝ ወንድም አልዓዛር ጌታቸው እና ወንድም ነብዩ ኢያሱን እንዲሁም በተለያዩ እቅጣጫ ድጋፋቸው ሳልተለየኝ የእግዚአብሔር ሰዎች በሙሉ ከልብ እመሰግናለሁ።
9. በኢትዮጵያና በአፍሪካዊያን ሕብረተሰብ መካከል የተሻለ ሁለንተናዊ የሆነ ጤንነት እንዲኖር ለማበረታታት፣ ለማሰተማርና እስረላጊውን የሕክምና እገልግሎት ከመንግሥትና መንግሥታዊ ካልሆኑ ድርጅቶች ሕብረተሰቡ ማግኘት እንዲቻል ታስቦ ለተቋቋመና እየሠራ ላለ መንግሥታዊ ላልሆነ ድርጅት " *African communities public Health Collation (ACPHC)*" ከተለያዩ ድርጅቶች ጋር በመተባበር ስለሰጠን የተለያዩ ትምህርትና ሰልጠናዎች ዕድል ለመጽሐፌ ይበልጥ አይታየን ስላሰፋልኝ ከልብ ላመሰግንና ድርጅቱም ይበልጥ ይሰፋ፣ ይጠንከርና ሕብረተሰቡን እንደሚገባ ማገልገሉን ይቀጥል በማለት ልባዊ ምኞቴን ልገልጽ አወዳለሁ።
10. በዙሪያችን ላሉ ቤተሰቦች፣ ወንድሞች፣ እህቶችና ወዳጆች የእናንተ የተለያዩ ድጋፋቸው በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ በትዳራችን፣ በቤተሰባችን፣ በሕይወታችንና በእገልግሎታችን ያላችሁ እስተዋጾ ቀላል አይደለምና እግዚአብሔር ይባርካችሁ ለማለት አወዳለሁ።

Special Thanks

I would like to give a very special thanks to the West Angeles Church of God in Christ counseling Center, Administrative and Clinical staffs. I can't forget your generosity for granted me a scholarship to continue my education and license. I am so great full for the opportunity each one of you gave me to learn from your experience. God Bless you all.

ስለመጽሐፉ አጻጻፍና አቀራረብ ስልት አጭር መግለጫ

የመጽሐፉ አቀራረብ

1. መጽሐፍ ቅዱስን መሠረት በአደረገ
2. በተግባራዊ ልምምድ የተጠናከረና
3. በክሊኒካል እና ክርስቲያናዊ ስነ ልቦና ላይ የተደገፈ

የመጽሐፍ አጻጻፍ ስልት

1. ምንነትን በማስረዳት
2. ችግሮችን ለይቶ በማስቀመጥና
3. ለችግሮቹ መፍትሔ ሊሆኑ የሚችሉትን በመዘርዘር ግጭትን እየፈቱ ደስተኛ የሆነ ትዳርና ጤነኛ የሆነ ግንኙነት በመፍጠር መልካም ቤተሰብ መመሠረት እንዲቻል ታስቦ የተጻፈ መጽሐፍ ነው።
4. ለጥንዶችና ለቡድን የሚሆን የውይይት ጥያቄዎችን የያዘ

የመጽሐፉ ተደራሲያን

1. በዚህ የጋብቻ ዘመን ክልል ያሉ ባለትዳሮች
2. በቅርብ ሊጋቡ በዝግጅት ላይ ላሉ አጮኛሞች
3. ለቤተ ክርስቲያን መሪዎችና አገልጋዮች
4. በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በማማከር አገልግሎት እያገለገሉና ሊያገለግሉ ለሚያስቡ
5. በተለያዩ የትዳር ዘመን ላይ ላሉ ነገር ግን ራሳቸውን ለመመርመርና ለመማር ብሎም የሚቀጥለው በሌሎች የጋብቻ ዘመናት ላይ ያሉ የግጭት መንስኤዎችና መፍትሔዎች ታትመው እስኪወጡ ድረስ ትክክለኛ እንድ ወጥ የሆነ መረጃና ማስረጃ እንዲኖራቸው የሚረዳ መጽሐፍ ነው።

መቅደም

ፓስተር ዶ/ር ሙላቱ ከዚህ ቀደም የእገልግሎት ተግዳሮቶች እና መፍትሔዎቻቸው በሚል ርዕስ መጽሐፍ ማሳተሙና ለእንባቢ ማቅረቡ ይታወቃል። ይህም መጽሐፍ ለብዙዎች መታነጽ ምክንያት እንደሆነ የእነብዙው ሰዎች ምስክሮች ነን። አሁን ደግሞ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የሁላችንንም የትዳር ሕይወት የሚቃኝ ጠንከር ያለ ትምህርትና ምክር የያዘ ወቅታዊ መጽሐፍ በጋብቻ ዙሪያ እበርከቶልናል። ያገቡ ሰዎችንም ሆነ ያላገቡ ሰዎችን ነቃ የሚያደርግ ርዕስ ጉዳይ ነው። ያገቡ ጥንዶች ተዳራቸውን እንዴት እንደሚመሩ ብቃት የሚጨምርላቸው እውቀትና ከህሎት ለማግኘት ያላገቡ ደግሞ ማንን ላግባ ከሚለው መሠረታዊ ጥያቄያቸው በመነሳትና ለሌሎችም ጥያቄዎች ምላሽ ለማግኘት ባላቸው መሠረታዊ ፍላጎት ምክንያት የተጻፈን ለማንበብና የሚያወያይም ከተገኘ በድፍረት በውይይቶች ስመሳተፍ ይጓጓሉ።

የሰው ልጅ ምላሹን ለማወቅ ለሚጓጓሉት ጥያቄ መሠረታዊ ምላሽ ለመስጠት ዶ/ር ሙላቱ በላይነህ ያበረከተው መጽሐፍ ጠቀሜታው የጎላ ነው። ይህ መጽሐፍ ቅዱሳት መጽሐፍትን መሠረት ያደረገ፣ በከሊኒካል እና ከርሰቲያናዊ ሰነ ልቦና እውቀት፣ ከህሎትና ሳይንሳዊ መርሆዎች የበሰጸገ፣ በጸሐፊው የማማከር እገልግሎትና የትዳር ሕይወት ልምድና ምስክርነት የታዘዘ መሆኑ እንዲሁም የሰነ ጽሑፍ ጥራቱ፣ የሃሳብ ፍሰቱና ግልጽነቱ መጽሐፉን ለየት የሚያደርጉት የመጽሐፉ ጥራቶች ናቸው። እነዚህ ጥራቶች መጽሐፉ ለእንባቢያን የሚሰጠውን ጠቀሜታም ከፍተኛና ላቅ ያለ እንዲሆን ያደርጉታል።

የትዳር እንቅፅልሽ አካባቢን፣ ዘርን፣ ጥቁርና ነጭ፣ ሀብታምና ድሃ፣ የተማሩና ያልተማሩ፣ መንፈሳዊና ዓለማዊ ... በማለት የሃይማኖት ከፍል ሳይላይ የሰውን ልጆች ሁሉ የሚዳሰስ እንቅፅልሽ ነው። እንደሚታወቀው በየትኛውም ማሕበረሰብ ውስጥ እንዱና ዋናው ቀውስ ትዳርና ቤተሰብ ሳይ የሚከሰት ከሆነ ስነብቷል። በአሁኑ ዘመን ትዳር ለዘለቄታ ሳይሆን የከንትራት ዓይነት ስምምነት እየሆነ ለመምጣቱ የዓይን ምስክሮች ነን! ትዳርን ለዘለቄታ ብለው በእግዚአብሔርና በቅዱሳን ጉባኤ ወደ ትዳር ዓለም ከገቡበት በኋላ በጥቃቅንና ምናልባትም ለሰው ትልቅ በሚመስሉ ችግሮች ወይም አለመግባባቶች ምክንያት ከቡር የሆነውን የትዳር ሕይወት እንደቀላል ንደው ሲያፈርሱት መስማትና ማየት የተለመደ ሆኗል። የትዳር መፈራረስ በቤተሰብ፣ በማሕበረሰብና በእገር ላይ የሚያሳድረው አሉታዊ ተጽዕኖ ቀላል የሚባል አይደለም። በተለይም በእግዚአብሔር ሕዝብ ማሕበር መካከል የሚያመጣው መንፈሳዊ ዝቅጠት ከፍተኛ ነው። ዶ/ር ሙላቱ በላይነህ እየሞገተን ያለውም ይህንን ቀውስ ለማስቀረት ልንኖርባቸው የሚገቡንን መርሆዎች እንድንረዳቸው እና እንድንጠቀምባቸው ነው። በየምዕራፉ ያነሳቸው ቁም ነገሮችም በእግባብ ካልተያዙና መፍትሔ ካልተበጀላቸው ሊያመጡ የሚችሉትን እስከፈ ተጽዕኖ በስፋትና በጥልቀት ከመፍትሔዎቻቸው ጋር በመጽሐፉ አሳይቶናል።

ከፓስተር ሙላቱ በላይነህ ጋር ካለን የረዥም ጊዜ (ከ21 እመት በላይ) ትውውቅና የእብሮነት እገልግሎት በውስጡ ያለውን መንፈሳዊ ቅንዓት ጠንቅቄ እንዳውቀው ዕድል

እግቻለሁ። ለእግዚአብሔር መንግሥት መስፋት፤ ለሰው ልጆች ድነት አንዲሁም የዳነትን ደቀ መዝሙር ለማድረግና አማኞችን ለአገልግሎት ለማነሳሳት ያለው ትጋት ሰብዙዎች ምሳሌ የሚያደርገው ነው። ስዎችን የመስማት አቅሙ፤ ትዕግስቱ፤ ለሰማው እሳዛኝ ሁኔታ መፍትሔ የመፈለግ ጥበብና ትጋቱ ከዕድሜው ጋር የሚሔድ አልነበረም። እግዚአብሔር የሩቁን ዘመን ስላየለት ከልጅነቱ “መፍትሔ” ፈላጊ አድርጎታል።

እስኪ የመጀመሪያውን መጽሐፍ ርዕስ ላስታውሳችሁ “የአገልግሎት ተግዳሮቶች እና መፍትሔዎቻቸው” አሁን ደግሞ... በሰዎች ሕይወት ውስጥ የመግባትና ሽከማቸውን የመከፈል እቅሙን በማሳደግ አሁን ያነሳውን የትዳርን ጉዳይ ትኩረት በመስጠት መፍትሔ ጠቋሚ የሆነ መጽሐፍ ሲጽፍ በርዕስ ጉዳዩ ላይ የበቃ እውቀት እለኝ እያለን አይደለም። ነገር ግን ይህንን መጽሐፍ እንካችሁ እያለን ያለው ከጌታ የተቀበለው ሽከም ገና ከልጅነት ዕድሜው ጀምሮ የሰዎችን ስኬታማ ሕይወትና ኑሮ የማየት ጉጉትና ቅንዓት ያሳደረበትን አደራ ይዞ በመቀጠል የበኩሉን ድርሻ ለመወጣት ከመፈለግ ከመነጨ ኃላፊነት ነው። ስዚህም እግዚአብሔር በከፈተስት የትምህርት በር በእሜሪካ አገር የማስተርስ ድግሪውንና ዶክትሬቱን ከሠራ በኋላ እንደገና ትምህርት በመቀጠል “ከሲኒካል ፓስቶራል ካውንስሊንግ” በማጥናት በማማከር እያገለገለ ይገኛል። ከዚህ እውነታ በመነሳት ነው “በመጀመሪያው እስርት አመታት በባለትዳሮች መካከል ሊፈጠሩ የሚችሉ የግጭት መንስኤዎችና መፍትሔዎቻቸው” በሚል ርዕስ ጉዳይ የባለትዳሮችን የግጭት መንስኤዎችና መፍትሔዎቻቸውን በማሳየት በባለትዳሮች መካከል ጤነኛና ደስተኛ ግንኙነት እንዲኖር ያስተምረናል።

መጋቢ ዶክተር ሙሉቱ በላይነህ የግጭት መንስኤዎችን በመዘርዘር ባለትዳሮች ወደ ከፋ ግጭት፤ ፍችና እሳስፈላጊ ወደሆኑ ውሳኔዎች ከመግባታችን በፊት ትዳራችንን እንዴት መንከባከብና ለግጭቶቻችን መፍትሔ መስጠት እንደሚገባን በማሳየት የከበረውን ትዳር እኩብረን እንድንይዝና በትዳር በረከት ተካፋይነታችን ዘላቂ እንዲሆን ይልቁንም ከመጽሐፍ ቅዱስ እውነታዎችን በመዘርዘር፤ ከተማረው እና ከልምድ ባገኛቸው ዘመን ተሻጋሪ መርሆዎች ይሞግተናል። ጠቢብ ሰው በመጽሐፉ ውስጥ በቀረበት መልካም ምክሮች ይታነጻል፤ በጥልቅ ሃሳቦች አእምሮውን ያንጸል፤ በጠቃሚ ከህሎቶች በጋብቻ ውስጥ የሚያጋጥሙትን የሕይወት ችግሮች ይፈታል ከራሱም ባሻገር ሌሎችን ባለትዳሮች ለመርዳትም ዝግጁ ይሆናል። መልካም ንባብ!

ወንጌላዊ ዳዊት ቆጢሶ (የገዢ መለኮት አስተማሪ)

መግቢያ፡- በዚህ የጋብቻ ዘመን ላይ ማተኮር ያስፈለገበት ምክንያት

1. ጥንዶች ከግለሰብነት ወደ ባለትዳርነት የተሸጋገሩበትና አዲስ ኑሮ የሚጀምሩበት ወቅት በመሆኑ

ጥንዶች ከነበራቸው የግልና የቤተሰብ ሕይወት ልምምድ በመውጣት ወደ አዲስ የትዳር ሕይወት ሲገቡ ስለትዳር ካሁን በፊት ከማያውቋቸውና ካልተለማመዱቸው የሕይወት ገጽታዎች ጋር ይጋፈጣሉ። ከአሁን በፊት በእውነትነት አብረው ሲያሳልፉ በቀጠሮ ተነፋፍቀው ሲገናኙ የነበሩ ሲሆን አሁን ግን በጋራ በአንድ ቤት ጥላ ስር አብረው በመኖር ላይ ናቸው። ይህ የጋብቻ ዘመን ከጫጉላ ወቅት ጀምሮ ቀስ በቀስ በቀጥታ ከሕይወት ተግባራዊ እውነታዎች ጋር የሚጋፈጡበት፤ በእንግድነትና በመጠባበቅ ጭምብል ተደብቆ የነበረው እውነተኛ ማንነታቸው የሚገለጥበትና የተደበቀና ያልታወቀ ባህርያቸው ወደ ተግባር አደባባይ የሚወጣበት ዘመን ነው። በዚህ ጊዜ ጥንዶቹ በሚያጋጥሟቸው አዳዲስ ባህሪዎችና ድርጊቶች ምክንያት ለግጭት ተጋላጭ የመሆናቸው ዕድል በጣም ከፍተኛ ነው። በዚህ የጋብቻ ዘመን ላይ ማተኮር አስፈላጊ የሆነበት ምክንያት ጥንዶቹ ከግለሰብነት ወደ ባለትዳርነት ሲሻገሩ በሚያጋጥማቸው የአዲስ ማንነት፤ የአዲስ ኑሮና የአዲስ ሕይወት ገጽታ ተደናግጠው ወደ ግጭት እንዳይገቡ ትዳር ማለት ከቀድሞው የግል ዓለማቸው የወጡ አንድ ወንድና አንዲት ቤት (ሁለት ሰዎች) በአንድነት በመጣመር ከሁለቱም ዓለሞችና የሕይወት ልምዶች የተውጣጣና በእግዚአብሔር ቃል የተቀረጸ አንድ የጋራ አዲስ ዓለም የመፍጠር ጋርዮሻዊ የሕይወት ሂደት መሆኑን እንዲረዱ ለማገዝ ነው።

2. አዳዲስ ልምምዶችና ከስተቶች የሚፈጠሩበትና ለከስተቶች አዲስ የሚሆኑበት ወቅት በመሆኑ

ይህ የጋብቻ ዘመን ብዙ የተለያዩ አዳዲስ ከስተቶችና ልምምዶች ሊፈጠሩ የሚችሉበት ወቅት ነው። ጥንዶቹ አብረው በመኖር በሚያልፉባቸው ልዩ ልዩ የሕይወት ገጽታዎች ላይ በጋራ መወሰን ይገባቸዋል። እርግዝና፣ መውሊድ፣ ልጆችን ማሳደግ ... የመሳሰሉ ልምምዶች ለቅርብ ጊዜ ተጋቢዎች አዲስ ከስተቶች ናቸው። የዚህ መጽሐፍ ትኩረት ሁለተኛው ምክንያት በመሆኑ ሊጠቀስ የሚችለው እነዚህ ልምምዶች ሊፈጥሯቸው የሚችሉ አሉታዊ ተጽዕኖዎችንና አለመግባባቶችን ጥንዶች ከወዲሁ ለመረዳት እንዲችሉና ግጭትን የሚፈቱበት እውቀት፣ ጥበብ፣ ከህሉትና ልምድ ባለመኖሩ የሚፈጠሩ አሉታዊ ተጽዕኖዎችን ለመቆጣጠርና ለማሰወገድ እንዲችሉ የሚያግዝ አተዋጽዖ የማበርከት ዓላማው ነው።

3. ግጭት የሚበዛበት ይህ የጋብቻ ዘመን ግጭቶችንና የግጭት አፈታት መንገዶችን በማወቅ ችግሮችን ለመቀነስ መትጋት የሚያስፈልግበት ወቅት በመሆኑ

ብዙዎቹ አጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት በራሳቸው መንገድ፣ አቀራረብ፣ የጊዜ ገደብ፣ የትምህርት ይዘትና የአሠራር ሰርዓት ለማግባት ወሰነው ወደ ቤተ ክርስቲያን መሪዎች ለሚመጡ አባላት አንደ ቤተ ክርስቲያኗ ደንብና መመሪያ ብሎም በወቅቱ አንዳሉት የቤተ ክርስቲያን መሪዎች መረዳት አንጻር አስፈላጊ የሚሏቸውን መረጃዎችና ማስረጃዎች በመሰብሰብና በመጠየቅ ሊጋቡ የተዘጋጁ ወገኖችን አጮኝነት ሲያጸድቁና ሲቀበሏቸው የቅደመ ጋብቻ ትምህርት አንዲማሩ ያደርጋሉ። ትምህርቱም ቅደመ ጋብቻ ብለን አንጠራዋለን አንጂ ከተጋቡ በኋላ ሰለሚገጥማቸው ጉዳይ የሚያነሳ አንጂ ከመጋባታቸው በፊት ምርጫቸውን፣ ውሳኔያቸውን፣ ግምታቸውንና ምክንያታቸውን የሚመዝኑበትና ወደ ጋብቻ አንድነት ከመግባታቸው በፊት ሊወስዱት ሰለሚገባ አርምጃ የሚጠቁም፣ የሚያሰጠነቅቅና የሚያስተምር የትምህርት ይዘትና የጊዜ ሰሌዳ ባለመኖሩ ከጋብቻ በኋላ የግጭቶችና የፍች ቁጥር አንዲበራከት አስተዋጾ አለው። ይህ መጽሐፍ የተጻፈበት ሌላው ምክንያት ወደ ትዳር ከገቡ በኋላ ችግር ሊፈጥሩ የሚችሉ ግጭቶችን ለመቀነስና የግጭት አፈታትን ሂደት ለማሳተም ጋብቶ ነው።

ይህ ዘመን ግጭትና ፍች የሚበዛበት ወቅት መሆኑን በመጠቀም ከፍተኛ የሆነ ትኩረት በመሰጠት መልካም የትዳር ግንኙነት መሠረት የመጣልን አስፈላጊነት ይበልጥ ልንረዳው ይገባል። በጋብቻ ውስጥ የሚፈጠሩና ሊፈጠሩ የሚችሉ ያለመግባባቶችና ግጭቶች በከፍተኛ ፐርሰንት የሚታዩትና ብዙ ትዳሮች በፍች የሚበተኑት በዚህ የጋብቻ ዘመን ከልል ነው። ለናሙናነት ጥናት ባደረኩባቸው ሶስት የተለያዩ አጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት መሪዎችንና የጋብቻ አማካሪዎችን ጤቄ አንደተረዳሁት በፍች ሂደት ካለፉ ወገኖች መካከል ከ75-80% የሚሆነው ፍች የተመዘገበው በዚህ የጊዜ ከልል ነው። ይህ መረጃ በጠቅላላ ባለትዳሮች መካከል የታየ የፍችን ቁጥር የሚያሳይ ሳይሆን በፍች ሂደት ካለፉ ወገኖች መካከል በዚህ የጋብቻ ዘመን የተፈጸመ ፍችን የሚያሳይ መሆኑን ለመግለጽ አወዳለሁ።¹ ይህም ጥናት በዚህ የጋብቻ ዘመን ውስጥ ያሉ ጥንዶች ከፍተኛ ትኩረትና ድጋፍ የሚያገኘው የጋብቻ ዘመን ላይ ያሉ ለመሆኑ አመለካከት ነው። ይህ የግጭትና የፍች ቀውስ አንዲቀንስና በተለይ ከክርስቲያን ጥንዶች ጤናማና ደስተኛ የሆነ የትዳር ግንኙነትና ቤተሰብ አንዲኖራቸው መሠረት የመጣልን አስፈላጊነት በማሳየት ለዚህ የጋብቻ ዘመን ቤተ ክርስቲያን፣ ተጋቢ ጥንዶች፣ የጋብቻ መምህራንና አማካሪዎች የተሰየ ትኩረት መሰጠት አንዲችሉ ማሳሰብና ማነሳሳት የዚህ መጽሐፍ መዘጋጀት ሌላኛው አብይ ምክንያት ነው።

¹ ከሶስት የተለያዩ አብያተ ክርስቲያናት መሪዎችና የጋብቻ አማካሪዎች ቃለ መጠይቅ በማድረግ የተገኘ መረጃ፣ ግንቦት 2014.

4. ጥንዶችና ቤተ ክርስቲያን በዚህ ዘመን ላይ ልዩ ትኩረት ማድረግ እንዲችሉ ለማሳሰብ

ይህ የጋብቻ ዘመን በቅርብ የተጋቡ ጥንዶች ለትዳራቸው መሠረት የሚጥሉበትና አዳዲስ ነገሮችን የሚለማመዱበት በመሆኑ ጥንዶችም ሆኑ ቤተ ክርስቲያን ለዚህ ዘመን ልዩ ትኩረት ሊሰጡት ይገባል። የቅድመ ጋብቻ ትምህርትና የማማከር አገልግሎት መሰጠት አንዳለበት ሁሉ ቤተ ክርስቲያን በዚህ የጋብቻ ዘመን ላይ የሚገኙ ጥንዶችንም ማስተማር አስፈላጊ መሆኑን በመረዳት ለማስተማር ትኩረት መስጠትና መዘጋጀት ይኖርባታል። ቤተ ክርስቲያን በዚህ የዘመን ክልል ውስጥ የሚገኙ ጥንዶችን በማስተማር፣ በመምከርና በትዳር ረጅም ዘመን ከቆዩ በላይ የቤተ ክርስቲያን አባላት ልምድን አንዲካፈሉ በመርዳት በትዳር ሕይወት ውስጥ ሊፈጠሩ የሚችሉ ቀውሶች አንዲቀንሱና የክርስቶስ መታያ የሆነው የቤተሰብ ተቋም በጽኑ የአግዚአብሔር ቃል ላይ የተመሠረተ የትውልድ ማደጊያ አንዲሆን ማጎጽ ይጠበቅበታል።

ይህ ተልዕኮ ይፈጸም ዘንድ ቤተ ክርስቲያን ይህንን ኃላፊነት ለመወጣት አገልግሎት ልዩ ትኩረት እንድትሰጥ መርዳትና በዚህ ዘመን ክልል የሚገኙ ጥንዶች ደግሞ ለመማር ዝግጁ መሆን አንዳለባቸው መጠቆም ይህንን መጽሐፍ አንድጽፍ ካነሳሱኝ አብይ ምክንያቶች መካከል አንዱ ነው። የዚህን ዘመን ቀውስ ለመቀነስ ቢቻልም ለማስቀረት የሚደረገው ጥረት መጀመር ያለበት የግድ ሰዎች ወደ ትዳር ከገቡ በኋላ አይደለም። ቀውሱ ከመፈጠሩ በፊት በዕቅድና በዓላማ በሰዎች ሕይወት ላይ በመሥራት የቀውሱን ስፋትና ፍጥነት በመቀነስ የሚያስከትለውን ጉዳት ለመቆጣጠር ጥረት ማድረግ አስፈላጊ ነው። ይህ መጽሐፍ ከተጻፈባቸው ምክንያቶች አንዱ ይህንን አውነታ በመረዳት ቀውሱን ቀድሞ ለመከላከል አንዲቻል ያላገቡና ሊያገቡ በዝግጅት ላይ ያሉ ወገኖች በቅድመ ጋብቻ የትምህርትና የምክር አገልግሎት ይበልጥ ተጠቃሚ አንዲሆኑ ለመጠቆም ነው።

ቤተ ክርስቲያን መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረቱን በጠበቀ ትክክለኛ የጋብቻ ምክንያት ወደ ትዳር የሚገቡ ጥንዶች ለጋብቻ ሕይወትና ኃላፊነት ዝግጁ ለመሆን አንዲቀረጹ ጥረት ማድረግ ይጠበቅባታል። ትዳር ለመመሥረት የተዘጋጁ ወንድሞችና አህቶችም ከትዳር የሚጠብቁትን የተዛባ ግምት ቀድመው ማስተካከል አንዲችሉ ግንዛቤ ማስጨበጥ ተገቢ ነው። አዲስ ትዳር መሥራች ወገኖች በጋብቻ ውስጥ ሊገጥሟቸው ስለሚችሉ ተግዳሮቶች በአግባቡ ቀድመው እንዲያስቡና አንዴት ችግሮቻቸውን አየፈቱ የትዳር ግንኙነታቸውን ማጠናከር አንደሚችሉ የአውቀት አድማሳቸውን እንዲያስፉ ሊረዳ በሚችል መልኩ የቅድመ ጋብቻ ትምህርትና የምክር አገልግሎት ተጠናክሮ ሊሰጣቸው ይገባል። በዚህ መንገድ አዲስ ትዳር መሥራቾችን በማስተማርና በማዘጋጀት ጤነኛና ደስተኛ የሆነ ግንኙነት ፈጥረው በትዳር ውስጥ ያለው በረከት ተጠቃሚ አንዲሆኑ ቤተ ክርስቲያን መርዳት አንዳለባት ማሳሰብም ከዚህ መጽሐፍ ትኩረቶች አንዱ ነው።

የትምህርትና የምክር አገልግሎት መጽሐፍ ቅዱሳዊውን መርህ መሠረት በማድረግ ግለሰቦች፣ ባለትዳሮች፣ ቤተሰብና ቤተ ክርስቲያን የዘመኑን ተግዳሮቶችን በጽድቅ መርህ እንዲያሸንፉ መርዳት ላይ ያነጣጠረ መሆን አለበት። ተግባራዊ የሆነ የጋብቻ ትምህርትና የምክር አገልግሎት በዚህ ዘመን ከመቼውም ዘመን በበለጠ በቂ ጊዜ ሊሰጠው ይገባል። ለተጋቢዎችና ለባለትዳሮች የሚያስፈልግና የሚመጥን ትምህርትና የምክር በትክክለኛ አገልጋዮች እንዲሰጥ በማድረግ ግጭትን፣ መለያየትንና ፍችን ለመቀነስ ጥረት የማድረጉ ሥራም ከመቼውም ጊዜ በላይ አጽንዖት ተሰጥቶ መተግበር ያለበት ባለንበት ዘመን ነው።

ፓስተር ዶ/ር ሙላቱ በላይኪ

ግንቦት 05, 2007 ዓ.ም

**Pastor Dr. Mulatu Belayneh, licensed Clinical Pastoral
Counselour-Advanced Certified (LCPC)**

May 13, 2015

ምዕራፍ አንድ(1)

የጋብቻ ትርጉምና መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረቶች

1. የጋብቻ ምንነት

ከሁሉ በፊት የጋብቻን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምንነት መረዳት አስፈላጊ ነው። ጋብቻን የመሠረተው አራሱ እግዚአብሔር ነው። ጋብቻ ስው በኃጢአት ከመውደቁ በፊት እግዚአብሔር የሰውን ብቸኝነት በማየትና በማስብ የሰውን ልጅ አካላዊ፣ ግብረ ስጋዊ፣ መንፈሳዊ፣ ስነ ልቦናዊ፣ ሰሜታዊና ማሕበራዊ ፍላጎት ለማርካት ለሰው ልጆች ጥቅም በኤደን ገነት የመሠረተው ተቋም ነው።

ጋብቻ በሁለት ተቃራኒ ጾታዎች መካከል በእውነተኛ ፍቅር በመተሳሰብና በመፈለግ የሚጀመር ሁለቱ ጥንዶች በእግዚአብሔር ፊት ቃል ኪዳን በማድረግ የሚስማሙትና የሚኖሩት ቃል ኪዳናዊ ትሥሥር ነው። ሁለቱ ተቃራኒ ጾታዎች በእግዚአብሔር፣ እንደ ጥንዶቹ ፣ እንደ አገሩና አካባቢው ሁኔታ ደግሞ በቤተ ክርስቲያንና በሰዎች ፊት ሕጋዊ በሆነ መንገድ ቃል ኪዳን በመፈጸምና በመፈራረም ወደ ጋብቻ ኪዳናዊ ጥምረት የሚገቡበትና የሚኖሩበት ተቋም ነው።

ይህን ተቋም መጽሐፍ ቅዱሳዊ በሆነው ኪዳናዊ ኅብረት ውስጥ በመግባት የመሠረቱት ጥንዶች ሁሉ በመጽሐፍ ቅዱሳዊው የተቋሙ መርህ መሠረት ዘመናቸውን የመምራትና የመኖር ኃላፊነት አለባቸው። እግዚአብሔር "እናንተም። ስለ ምንድር ነው? ብላችኋል። ሚስትህ ባልንጀራህና የቃል ኪዳንህ ሚስት ሆና ሳለች እርሰሃን ሊቃልለሃታልና እግዚአብሔር በእንተና በልጅነት ሚስትህ መካከል ምስክር ስለ ሆነ ነው። እግዚአብሔር የሕይወትን መንፈስ እንድንደርግ ጠብቆልን የለምን? እርሱም የሚፈልገው ምንድር ነው? ዘር አይደለምን? ስለዚህ መንፈሳችሁን ጠብቁ፤ ማንም የልጅነት ሚስቱን አያታልል።" ሥጊል 2: 14-15/ በማለት የተቋሙን መርህ የጣሱትን ሰዎች የገስጸበት እውነት ግልጥ በሆነና በተቋሙ መርህ መሠረት የመኖሩ ጉዳይ የሰዎች ፍላጎት የሚለዋውጠው ሳይሆን በእግዚአብሔር የተደነገገ ሕግ መሆኑን ያስያል።

በዚህ የጋብቻ ትርጉም ውስጥ በተለይ ባለንበት ዘመን ልዩ ትኩረት ሊሰጠው የሚገባው አላብ ጋብቻ የሕይወት ዘመን ቃል ኪዳናዊ ትስስር የመሆኑ እውነታ ነው። ከዚህ እውነታ ጋር መግባባት እንድንችል በእንድንደርግ አፍታ ቃል ኪዳን ማበት ምን ማለት እንደሆነ በአጭሩ አንቃኛለን።

የቃል ኪዳን ምንነት፡- ቃል ኪዳን በሁለት ሰዎች፣ ቡድኖች፣ ጥንዶችና ፓርቲዎች መካከል የሚደረግ ውል ወይም ስምምነት ነው። በማንኛውም ቃል ኪዳን ውስጥ የቃል ኪዳን ሰጪ፣ ተቀባይ፣ የአቀባበል ምልክት፣ ተሰፋና የተሰፋውም ምልክት ይገኛሉ።²

² የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር. የአማራጭ መጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት. አዲስ አበባ.

በባናዊ ማተሚያ ቤት ታተመ 1992 ዓ.ም 78 92.

ከርስቲያናዊ ጋብቻ የዕድሜ ልክ ቃል ኪዳን እንጂ የኮንትራት ውል አይደለም። የክርስቲያናዊ ጋብቻን በዕድሜ ልክ ቃል ኪዳን ላይ የተመሠረተ መሆን መጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ ያሳያል ሥፍ 2፡ 18-24፤ ማቴ 19፡ 4-6፤ ማር 10፡ 7-9 ና ኛ ቆሮ 7፡ 8። እግዚአብሔር ጋብቻን ለሰው ልጆች የሰጠው የዕድሜ ልክ በሆነ ቃል ኪዳን ነው። ስለዚህ ጋብቻ የኮንትራት ውል ሳይሆን የዕድሜ ልክ ቃል-ኪዳን ነው። “... ስለዚህ ሰው አባቱን እና አናቱን ይተዋል በሚሰቱ ይግባታል...” ሥፍ 2፡ 18-24፤ ማቴ 19፡ 4-6/ በእድሜ ልክ ቃል ኪዳንና በኮንትራት ውል መካከል ከፍተኛ የሆነ ልዩነት አለ።

የመጀመሪያው ልዩነት የጊዜ ገደባቸው የተለያዩ መሆኑ ነው። በዕድሜ ልክ ቃል ኪዳን የተመሠረተ ጋብቻ ለዕድሜ ልክ መቀጠል ያለበት ሲሆን በኮንትራት ውል የተመሠረተ ጥምረት ግን ለተወሰነ ጊዜ ብቻ የሚቆይ ነው።

ሁለተኛው ልዩነት ደግሞ በዕድሜ ልክ ቃል ኪዳን የተመሠረተ ጋብቻ ሁለንተናን ለሌላው አካል እስከ ሞት ድርሰ የመስጠት ሂደት መሆኑ ነው። በዕድሜ ልክ ቃል ኪዳን የታሰረ ጋብቻ በሞት ካልሆነ በቀር በማንኛውም ቅድመ-ሁኔታ መፍረስ የማይችልበት ስምምነት ላይ ያረፈ ሲሆን የኮንትራት ቃል ኪዳን ግን ስምምነቱ ለአንዱ አካል ካልተመቸው፣ ካልጠቀመው ወይም አንዱ አካል ካልፈለገው የማይቀጥል በሁኔታ ላይ የተመሠረተ ውል ነው። “... ሌት ባልዋ በአይወት ላለ የታሰረች ናት፣ ባልዋ ቢሞት ግን በጌታ ይሁን እንጂ የወደደችውን ልታገባ ነጻነት አላት።” ሥፍ 7፡ 39/

ሶስተኛው ልዩነት በዕድሜ ልክ ቃል ኪዳን የታሰረ ጋብቻ እንደ እግዚአብሔር ቃል በክርስቲያናዊ ባህርይ መርህ መሠረት ይቅርታ በመስጠትና በመቀበል ተማምኖ ያለበት በመኖር ለመቀጠል የሚጥር ሲሆን ኮንትራት የሆነ ጋብቻ ግን ከእግዚአብሔር ቃል መርህ በተቃራኒ ውጫዊ ጥቅሞችን ማግኘትን ዓላማ በማድረግ በፍርድ ቤቶችና ሌሎች ተመሳሳይ በሆኑ ድርጅቶች ማዕከላዊነት የሚጀመርና በእነዚህ ተቋማት ዳኝነት ብቻ የሚያልቅ ስምምነት ነው። ከርስቲያኖች ወደ ጋብቻ በሚገቡበት ወቅት ሊያስቡበትና ሊያተኩሩ የሚገባቸው የእግዚአብሔር ቃል መመሪያ እና የውስጥ ውበት (ባህርይ) ላይ እንጂ ውጫዊ በሆኑ ነገሮች ላይ እንዳይሆን የሚመከረው ጋብቻቸው ጊዜያዊ እንዳይሆን ነው።

በዕድሜ ልካዊ ቃል ኪዳን ጋብቻና በኮንትራት ጋብቻ መካከል ያለው ሌላው ልዩነት የመጀመሪያው በልብ መስበር፣ በመስጠትና ከልብ በሆነ ፈቃድ ቃል ኪዳኑን መፈጸም ላይ ሁለተኛው ግን ሁልጊዜ ከልብ ይልቅ በስምና በፈርማ ላይ ያተኮረ መሆኑ ነው። ይህን የምንለው ለዕድሜ ልክ የሚጸና ቃል ኪዳናዊ ትሥሥር ስምና ፈርማ አያስፈልገውም ለማለት ሳይሆን ከልብ የጀመረና ጥንዶቹ በልብ ጥምረት የመሠረቱት

ክርስቲያናዊ ጋብቻ ብቻ እስከ ሞት የሚዘልቅና ከስምና ከፊርማ በላይ የሆነ ትልቅ ዓላማ ያለው መሆኑን ለማስጨበጥ ነው።

የመጨረሻው ልዩነት እንደ እግዚአብሔር ቃል በዕድሜ ልክ ቃል ኪዳን የተመሠረተ ጋብቻ ያለምንም ቅድመ-ሁኔታ እውነተኛ በሆነ ፍቅር ራሱንና ያለውን ነገር ሁሉ ለሌላው መስጠት ላይ ሲያተኩር በኮንትራት ውል ላይ የተመሠረተ ጋብቻ ግን ከመስጠት ይልቅ መቀበል፣ ከመጥቀም ይልቅ በሌላው መጠቀምንና ከማካፈል ይልቅ በተገኘው አጋጣሚ ሁሉ ከሌላው ወገን የሚገኘውን ጥቅም ጥቅም መስብስብ ላይ የሚያተኩር ስምምነት ነው። በክርስቲያናዊው ቃል ኪዳን ላይ የተመሠረተ ጋብቻ ሁለንተናዊ የሆነ መስጠትን የሚጠይቅና በተለያዩ የሕይወት ገጠመኞች ማስተም በጤንነትና በሕመም፣ በማግኘትና በማጣት፣ በደስታና በሐዘን፣ በመልካም ጊዜና በመጥፎ ወቅት እብሮ ተፈቃቅሮና ተደጋግፎ በታማኝነት እስከ ሞት ድረስ የመዝለቅን መርህ መሠረት ያደረገ ስምምነት ነው።

በሚከተለው ሰንጠረዥ የቀረበው ንጽጽር ከላይ የተገለጠውን እውነት በአግባቡ ለማጤን ያስችላል፡-

ተ.ቁ.	በኮንትራት ውል ላይ የተመሠረተ ጋብቻ፡	በዕድሜ ልክ ቃል ኪዳን ላይ የተመሠረተ ጋብቻ፡
1	ዓላማዊ ነው	ክርስቲያናዊ ነው
2	ጊዜያዊ ነው፡- በውሉ ላይ በተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ውስጥ ብቻ የፀና ይሆናል	የዕድሜ ልክ ጥምረት ነው
3	ስምምነቱ እንዲ አካል አስከፊነት ድረስ የሚቀጥልና የሚፈርስ ነው።	እስከ ሞት ድረስ የሚቀጥል ነው።
4	በፍርድ ቤቶች፣ በተለያዩ ድርጅቶች ላይ ብቻ የሚያተኩር ውል ነው	በእግዚአብሔር ማዕከልነት በአንድ ወንድና በአንዲት ሴት መካከል ብቻ የሚደረግና የውል ገበያችን ባህርይ፣ ሕይወትና የታመነ ማኅተን የሚጠይቅ ነው።
5	በስምና በፊርማ ብቻ የሚከናወን ነው	የእግዚአብሔርን ቃል መሠረት በማድረግ በተሰበሰበ ልብ፣ በተሰጠ ማንነት የሚከናወን ነው።
6	በዋናነት በሌላው ሰው ለመጠቀም በመፈለግ ላይ ያተኮረ፣ የራሱን ፍላጎት ብቻ ማስከበርን ዓላማው ያደረገ ነው።	ሌላውን መጥቀም፣ ለሌላው አካል መኖርና ራሱን ለሌላ ሰው ጥቅም መስጠትን መሠረት ያደረገና ክርስቶስን ማክበርን ዓላማው ያደረገ ነው።

ሠንጠረዥ 1:1

II. ጋብቻ ለሰው ልጆች የተሰጠበት ዓላማ

1. ኢጋርነት

ጋብቻ "ሰው ብቻውን ይሆን ዘንድ መልካም አይደለም" (ዘፍ 2: 20) በሚለው ቃሉ መሠረት የአዳምን ብቸኝነት ለማስወገድ ለሰው የሚያስፈልገውን ሙሉነት ከመልካምነቱ በሚያዘጋጀው በእግዚአብሔር ለሰው ጥቅም የተመሠረተ ተቋም ነው። የአዳምን ብቸኝነት በማስወገድና ረዳት በማዘጋጀት ሂደት ውስጥ "እንደ እርሱ ዓይነት ረዳት አልተገኘለትም" (ዘፍ 2: 20) በማለት አዳም ረዳት እንደሚያስፈልገው እግዚአብሔር ራሱ ግልጥ አድርጓል። ስለዚህ የሰው ፍላጎት እንደ እርሱ ያለች ሰውና ተቃራኒ ጾታ የሆነችን ኢጋር ሴትን እግዚአብሔር ለአዳም በማዘጋጀቱ በእግዚአብሔር አሠራር ሊሟላ የቻለ መሆኑን በዘፍጥረት ሁለት ከተጠቀሰው ቃል ማየት ይቻላል። ጋብቻ የአዳምና የሔዋን አካላዊ፣ ሰሜታዊ፣ መንፈሳዊ፣ ሰነ ልቦናዊና ማሕበራዊ ፍላጎት በአብሮነታቸው እንዲሟላ የተቋቋመ ነው። ጋብቻ ሁለቱ ጥንዶች ሁለንተናዊ መደጋገፍን እንዳቸው ለሌላቸው በመስጠታቸው እርስ በእርስ መሟላትን ማግኘት የሚችሉበት ቃል ኪዳናዊ ትሥሥር ነው። መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ እንደሚል "እንደ ብቻ ከመሆን ሁለት መሆን ይኸላል" (መዝ 4: 9)።

የጋብቻ ኅብረት በጥንዶች የጠለቀ ግንኙነት በምንምና በማንም ሊሞላ የማይችልን ከፍተኛ ለመሙላትና ለማርካት እንዱ ለሌላው ረዳት በመሆን ተስማምቶ የሚኖርበት ኪዳን ነው። በጋብቻ ውስጥ ያለውና በጥንዶቹ መካከል ሊኖር የሚገባው ግንኙነት ከሌሎች ግንኙነቶች ይልቅ የተለየና የጠለቀ አንድነት ነው። ይህም አንድ ወንድና አንዲት ሴት ወደ ጠለቀ የግንኙነት አንድነት ደረጃ በመድረስ የእግዚአብሔርን ዓላማ በሕይወታቸው በጋራ በመደጋገፍ ለማከናወን ያስችላቸዋል።

2. ለጥንዶቹ የጋራ ደስታ

ጋብቻ የተሰጠበት እንዱ ዓላማ ለጥንዶቹ የእርስ በእርስ ደስታ መፍጠርና የተፈጠረውን ደስታ መጠበቅ ነው። "ምንጭህ ቡሩክ ይሁን ከጉብዝናህም ሚስት ጋር ደስ ይበልህ።" (መዝ 5: 18) ብሎ በመናገር መጽሐፍ ቅዱሱም ይህንን እውነት ይመሰክራል። በጋብቻ ውስጥ ያለውን የእርስ በርስ ደስታ ለመፍጠርና ለመጠበቅ እንደ ባለትዳር ጥንዶቹ እርስ በርስ መዋደድ፣ እንዱ የሌላውን ሰሜት መጠበቅ፣ በየጊዜው ይቅርታን መለማመድ፣ የሌላውን እካል ፍላጎትና ሰሜት መረዳትና መረዳዳት፣ በግብረ ስጋ ግንኙነት እንዱ ሌላውን ሳይከለክልና የሌላውን ኢጋር ሰሜት ለማርካት ጥረት በማድረግ በብዙ እቅጣጫ በመደጋገፍ አብረው መኖር ይጠበቅባቸዋል።

3. የሰውን ዘር መተካት (ወላጅነት)

እግዚአብሔር ሰውን በመፍጠር ጅማሬ ላይ ከተናገራቸውና ከሰጣቸው በረከቶች እንዱ በጋብቻ ውስጥ ልጅ የመወለድና ዘርን የመተካት በረከት ነው። እግዚአብሔር ለወላጆች ልጆችን በመሰጠት ቤተሰብ እንዲመሠረት እንደ ፈለገ ቃሉ እንዲህ ሲል

ይገልጽልናል፡- 'እግዚአብሔርም ባረካቸው፤ እንዲህም አላቸው፡- ብዙ፤ ተባዙ፤ ምድርንም መሉአት...' (ዘፍ 1: 28)። ይህ እሳብ ከጋብቻ ውጭ ልጅ አይወለድም ወይም ዘር አይተካም ወይ? የሚል ጥያቄ ሊያሰነሳ ይችላል። እዎ ከጋብቻ ውጭ በሚደረግ ግንኙነት ልጅ ሊወለድ ይችላል። ከጋብቻ ውጭ የሚወለድ ልጅ ግን እርሱ ራሱ ያጠፋው ጥፋት ባይኖርም እንኳን በጤናማ ጋብቻ ላይ በተመሠረተ ኅብረት ውስጥ የሚገኘውን የተሟላ ፍቅር፤ እንክብካቤና ጥበቃ በማጣት በቀውስ ውስጥ የሚወድቅ ይሆናል። በወላጆቹ ጥፋት ምክንያት ባልበደለው በደል ይሰቃያል። ለወላጆቹም የደስታ ምክንያት ሳይሆን የጠብ፤ የንትርክና የሰላም ማጣት ምክንያት ይሆናል። ነገር ግን ልጆች ከመጀመሪያው የእግዚአብሔር ቃል ግልጥ እንዳደረገው በሁለት ተቃራኒ ጥንዶች የጋብቻ ጥምረት ውስጥ እግዚአብሔር ለወላጆች የሚሰጣቸው ስጦታዎች ናቸው። ከጋብቻ ውጭ የሚደረገውን ማንኛውንም የግብረ ስጋ ግንኙነት ደግሞ መጽሐፍ ቅዱስ ዝሙት ብሎ የሚጠራው ሲሆን ዝሙትም በእግዚአብሔር ቃል በግልጥ የተወገዘ ነው።

4. ቢጋራ ወደ ፍጹምነት እንዲያድጉ

ጥንዶቹ አርስ በርሳቸው መረዳዳት አንዲችሉ ለስዎች የተሰጠ የመጀመሪያ ተቋም ጋብቻ ነው። ሁለት ተቃራኒ ጾታ ያላቸው ሰዎች እርስ በእርስ ተፈላልገውና ተዋደው ወደ ጋብቻ የሚገቡት በእንዱ ብርታት ሌላው እንዲደገፍና እርስ በእርስ በመሳሳል ወደ ፍጹምነት በማደግ የክርስቶስን መልክ እንዲመስሉ ነው። ፍጹም የሆኑ ጥንዶችና ፍጹም የሆነ ትዳር ሲኖር አይችልም። ስለዚህ ባለትዳሮች ጉድለትና ድካም ያለባቸው ሰዎች በመሆናቸው ቢጋራ እየተረዳዱ፤ በየጊዜው በማደግና በመሰወጥ ወደ ፍጹምነት ለመድረስ ሁልጊዜ በግስጋሴ ላይ ያሉ መሆናቸውን እያሰቡ በትዕግስት አብረው መኖር አለባቸው። ይህ ሲሆን 'ልጁ በብዙ ወንድሞች መካከል በክር ይሆን ዘንድ፤ ለስቀድሞ ያወቃቸውን የልጁን መልክ እንዲመስሉ አስቀድሞ ደግሞ ወስናሽልና' (ዮሐ 8: 29) የሚለው እምላካዊ ቃል በህያውነት በግል ሕይወታቸው፤ በሕብረታቸውና በቤታቸው ውስጥ በሙላት መፈጸም ይቀጥላል።

III. መጽሐፍ ቅዱሳዊ የጋብቻ መርህ

1. መተው፡- "ስለዚህ ሰው አባቱንና አናቱን ይተዋል" (ዘፍ 2: 24)

እግዚአብሔር ጋብቻን ለሰው በሚሰጥበት ወቅት ወደ ጋብቻ የሚገቡ ጥንዶች መተግበር ያለባቸው የመጀመሪያው መርህና እርምጃ መተው በሚሰው ቃል ተገልጧል። ይህ ቃል ተጋቢዎች ወደ ትዳር ከገቡ በኋላ ቀድሞ እንደ ነበረው ከወላጅ አስተዳደርና ስልጣን ሥር መሆንን ማቆምና ማቋረጥ ያለባቸው መሆኑን የሚያመለክት ነው። ሰው አባቱንና አናቱን ይተዋል ሲባል ትዳር የሚመሠርቱ ሰዎች ፈጽሞ ከወላጆቻቸው ጋር ያላቸውን የወላጅነትና የልጅነት ግንኙነትን ማቋረጥና መረዳዳትንና መቀራረብን መጣል አለባቸው ማለት አይደለም። ነገር ግን የመተው መርህ ቀድሞ ከወላጅ ጋር የነበረውን

ጠንካራ ግንኙነት በማላላት ከትዳር አጋር ጋር ወደ ሚደረግ ጥብቅና በጣም ቅርብ የሆነ ጥምረት ወደ መግባት የመሻገርን አስፈላጊነት የሚያመሰክት መርህ ነው።

በሌላ አገላለጥ ለማብራራት የወላጆችን ቤት አንደ አንድ ትንሽ መንግሥት ማየት ብንችል፡ መተው የሚለው ቃል አዲሶቹ ተጋቢዎች ከዚህ ትንሽ መንግሥት አገዛዝ ስርዓት ተመርቀው በመውጣት ራሱን ችሎ የሚተዳደርና የራሱ የአስተዳደር ስርአት ያለው አዲስ ቤተሰብ ወይም የራሳቸውን ትንሽ መንግሥት መመሥረታቸውን የሚያሳይ ነው። ሁለቱ ቤተሰቦች አዲሶቹ ጥንዶች ከተጋቡበት ዕለት ጀምሮ ሁለት ራሳቸውን የቻሉ ትናንሽ መንግሥታት ናቸው። ከዚህ በኋላ አንደኛው መንግሥት በሌላኛው መንግሥት ስርአት ውስጥ የሚኖርበት ምንም ዓይነት የተፈቀደ ሕግ የለም። ነገር ግን የትብብርና ጠቃሚ መርሆዎችን የመማማር ዲፕሎማሲያዊ ግንኙነት የመለዋወጥ ሕብረታቸው ሳያቋርጥ ሊቀጥል ይገባል።

2 መጣበቅ፡- " ... በሚስቱም ይጣበቃል" |ዘፍ 2፡ 24|

ጋብቻ አባትንና አናትን በመተው ውሳኔ የሚጀምርና በፈቃደኝነት በማንኛውም ሁኔታ በማይለዋወጥና ታማኝነት በተሞላው ማንነት ለትዳር አጋር ራሱን መስጠት ነው። መጣበቅ የሚለው አሳብ ይህንን አውነታ የሚያሳይ ነው። መጣበቅ ያልቻሉ ጥንዶች በአስቸጋሪ ወቅት አብረው ለመቀጠል ሊችጉና ለመለያየት ሊፈጡ ይችላሉ። መጣበቅ ሲኖር በሕመምና በጤንነት፣ በማጣትና በማግኘት፣ በሐዘንና በደስታ ... የማይለዋወጥና ተፈትኖ የማይወድቅ ታማኝ ባልና ሚስት መሆን ይቻላል። አውነተኛ የሆነ መጣበቅ ከሌለ ማጣትና መከራ ብቻ ሳይሆን በአግባብ ያልተያዘ ምቹት ወይም ደስታና ስኬት አንኳን የጋብቻ መሠረታዊ ችግር ወደ መሆን ይመጣል። በጊዜ ካልተስተካከለም ችግሩ እድን በዕድሜ ልክ ቃል ኪዳን የተሳሰሩ ጥንዶችን ውል በተቃወሰ መንገድ አንዲፈርስ ሊያደርግና የጥንዶችን አብርነት ሊለያይ ይችላል ።

3 አንድ ስጋ መሆን፡- " ... ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ።" |ዘፍ 2፡ 24|

አንድ ስጋ መሆን የሚለው መርህ በዋናነት በጥንዶቹ መካከል ያለውን የግብረ ስጋ ግንኙነት አንድነት የሚያሳይ ነው። ጥንዶቹ አንዱ የሌላውን የግብረ ስጋ ግንኙነት ፍላጎት የማርካት ኃላፊነት አለባቸው። ቢጋብቻ ውስጥ ተጋቢዎቹ አንድ ከሚሆኑበት መንገድ አንዱ የግብረ ስጋ ግንኙነት ነው። ይህን አንድነት አንዱ የሌላውን ስሜትና ፍላጎት በመረዳት፣ በመጠበቅና በማርካት ሊጠብቁት አንደሚገባ መጽሐፍ ቅዱስ ይመከራል። "ባል ለሚስቱ የሚገባትን ያድርግላት፤ አንደዚሁም ደግሞ ሚስቱ ለባልዋ። ሚስት በገዛ ሥጋዋ ላይ ሥልጣን የላትም፤ ሥልጣን ለባልዋ ነው አንጂ። አንዲሁም ደግሞ ባል በገዛ ሥጋው ላይ ሥልጣን የለውም፤ ሥልጣን ለሚስቱ ነው አንጂ። ለጸሎት ትተጉ ዘንድ ተስማምታችሁ ለጊዜው ካልሆን በቀር፡ እርስ በርሳችሁ እትከላከሉ፤ ራሳችሁን ስለ አለመግዛት ሰይጣን አንዳይፈታተናችሁ ደግሞ አብራችሁ ሁኑ።" |ዘፍ 7፡3-5|

4. ግልጥነትና የጠለቀ ግንኙነት መኖር፡- “እዳምና ሚስቱ ሁለቱም ዕራቂታቸውን ነበሩ፤

አይተፋፈሩም ነበር።” ዘፍ 2: 25/

በለዎች መካከል ፍጹም ግልጥነትና የጠለቀ ግንኙነት ሊኖር የሚችለው ቢጋብቻ ተቋም ውስጥ ነው። የግንኙነቱን ጠንካራነት የሚያመለክተን አባትንና እናትን በመተው፣ ከሚስት ጋር በመጣበቅና እንድ ሲጋ በመሆን የተመሠረተ ግንኙነት መሆኑ ነው። በእንደዚህ ዓይነት ጠንካራ መሠረት ላይ ባረፈ የትዳር ግንኙነት ውስጥ በተጣመሩ ጥንዶች ጎብረት የሚያሳፍርና ነጻነት የሚነፍግ ግንኙነት ሊኖር አይችልም። እዳምና ሔዋን ሁለቱም ዕራቂታቸውን በነበሩበት ጊዜ አንኳን በመካከላቸው መተፋፈር እንዳልነበረ ቃለ እግዚአብሔር ይነግረናል። ለጤነኛና ለደስተኛ የትዳር ሕይወት መፈጠር ጥንዶቹ በመካከላቸው የጋራ የሆነ ነፃ ስሜት፣ ሃላብ፣ ፍላጎትን የመግለጥ መቀባበል፣ የመረዳትና ብሎም የመረዳዳት ግንኙነት ሊኖራቸው ይገባል።

IV. ጋብቻ የሚጠይቀው የግል ኃላፊነትና ተጠያቂነት

1. የባልና የሚስት ድርሻ

ጋብቻ ኃላፊነትና ተጠያቂነት የሞላበት ተቋም ነው። እግዚአብሔር ጋብቻን ለሰው ልጆች ሲሰጥ አብሮ የመኖርን የባልና የሚስት ኃላፊነትና ተጠያቂነት መመሪያ ጭምር ሰጥቷል። ባልና ሚስት ይህን ኃላፊነት የተረዱ ሊሆኑ ይገባል። ይህንን ኃላፊነት በእግባቡ ካልተረዱና ሊወጡትም የማይችሉ ከሆነ ትዳራቸው ቀውስ ውስጥ መግባቱ አይቀሬ ነው። በግልጥ ኃላፊነት ያልታወቀበት የትዳር ግንኙነት ደግሞ ምን ሊሆን እንደሚችል መገመት አያዳግትም። እንደሚገባ እንዳይግባቡና ግጭት እንዲበዛ ብሎም ለመስያየት ቅርብ የሆኑ ጥንዶች ሊያደርጋቸው ይችላል።

ቢጋብቻ ውስጥ ግልጥ የሆነ የግል ኃላፊነትን አስመረዳት ብቻ ሳይሆን ኃላፊነትን ተረድቶ በሚገባ አለመወጣት በእሁኑ ዘመን የብዙ ክርስቲያን ባለትዳሮች ችግር ነው። ይህንን ችግር መቀነስ ከተቻለም ከችግሩ ሙሉ በሙሉ መውጫ መንገዱ መጽሐፍ ቅዱስ ለሰዚህ ጉዳይ የሚያስተምረውን መስማትና ሕይወትን በእግዚአብሔር ቃል አውነት መምራት ነው። ችግሩ ብዙ ባለትዳሮች ከዚህ እውነት ጋር መግባባት አለመቻላቸው ነው። መጽሐፍ ቅዱስን የትዳር መመሪያቸው ለማድረግ የሚጥሩ ጥንዶች ደግሞ ተገቢ ባልሆነና በተላላተ መንገድ ቅዱሱን መጽሐፍ በመተርጎም ይስታሉ። ስለዚህ የትዳር መመሪያ የሆነውን መጽሐፍ ቅዱስን ጥንዶቹ በራሳቸው ባህል፣ መነጽርና ፍላጎት መተርጎምንና መጥቀስን በመተው ሙሉ አሳቡን እንደሚገባ ማንበብ፣ ማጥናት፣ ከሌሎች አስተማሪዎች መስማት፣ ማስላሰልና መታዘዝ ይኖርባቸዋል። ስቃሉ ስፍራ የሚሰጡ፣ ቃሉን በሙሉ አሳቡ የሚረዱ፣ ለመስማት ፈቃደኛ የሆኑና ለመታዘዝ የተዘጋጁ ባለትዳሮች ግንኙነታቸው፣ ውሳኔያቸውና ተግባባታቸው መልካምና ጤናማ ይሆናል። እነዚህ ባለትዳሮች ቢጋብቻ ውስጥም

የየራሳቸውን ኃላፊነትና ሚና በሚገባ ይረዳሉ። ድርሻቸውን ለመወጣትም ዝግጁ ናቸው።

2. ከግል ድርሻ ላይ ትኩረት ማድረግ

መጽሐፍ ቅዱስ የባለትዳሮችን ኃላፊነት ከመግለጽ ባሻገር በእያንዳንዳቸው የግል ኃላፊነት ላይ እንዲያተኩሩ በግልጽ ይመከራል። መጽሐፍ ቅዱስ ባለትዳሮችን የሚያስተምረው ቃሉን እየጠቀሱ መብታቸውን እንዲያስከብሩ ሳይሆን እውነቱን እየጠቀሱ እንዲታዘዙና ከግል የሥራ ድርሻና ተጠያቂነት ላይ እንዲያተኩሩ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ባል ሚስቱን ይውደድ፣ ይንከባከብ፣ ይመግብ፣ ይምራ፣ ይጠንቀቅና የሚያስፈልጋትን ያድርግላት የሚሉ ኃላፊነቶችን እና ሚስትን በሚመለከት ደግሞ ለባሏ ትዝ፣ ትታዘዝና እትከላከሉ የሚሉ በውስጣቸው ዝርዝርና ሰፊ ዋና ዋና ቁም ነገሮች ያሉባቸውን መርሆዎች የያዘ መልዕክት ነው። በባለትዳሮች መካከል እለመግባባት፣ ጥፋትና መለያየት እንዳይፈጠር ካስፈለገ ጥንዶቹ የየግል መጽሐፍ ቅዱሳዊ ኃላፊነታቸው ላይ ማተኮርና ኃላፊነታቸውን ለመወጣትም ጥረት ማድረግ ይጠበቅባቸዋል። ጥንዶቹ የየግል የሥራ ኃላፊነታቸው ላይ ማተኮርና መታዘዝ ያለባቸው ምርጫ ስለሌላቸውና በሌላቸው ወቅት ሳይሆን በብዙ ምርጫዎች መካከል እውነተኛ የሆነ መታዘዝን ማሳየትና ለጋራ የትዳር ሕይወት የየበኩላቸውን ኃላፊነት መወጣታቸው ተገቢ ስለሆነ ነው።

ክርስቲያናዊ ጋብቻ የእግዚአብሔርን ቃል እየጠቀሰን መብታችን የምናስከብርበት ሳይሆን የቃሉን እውነት እየጠቀሰን የምንታዘዝበት ተቋም ነው።

V. የጋብቻ አጠቃላይ ባህሪ (ተፈጥሮ)

ጋብቻ ለማንኛውም ሕብረተሰብ ማዕከላዊና ማሕበራዊ መሠረት መሆኑን ከፍጥረት መጀመሪያና ከምንኖርበት ከግዝፈተ ዓለም ነባራዊ ሁኔታ መረዳት ይቻላል። መልካም ትዳር ለመልካም ቤተሰብ መሠረት ነው። መልካም ቤተሰብ ለመልካም ቤተ ክርስቲያን መሠረት ነው። መልካም ቤተ ክርስቲያን ደግሞ ለመልካም ሕብረተሰብ መሠረት መሆኑ አጠያያቂ አይደለም። እግዚአብሔር ገና ከጥንት ፍጥረተ ዓለሙን ሲፈጥር ሕብረተሰቡን ሳይሆን ጥንዶችን ባልና ሚስቶች እዳምንና ሔዋንን ብቻ በመፍጠር ማሕበረሰብ ሁሉ ከእነርሱ እንዲገኝ ማድረግ የዚህ እውነታ ማሳያ ነው። በማንኛውም ሕብረተሰብ ዘንድ በቋሚነት የሚታይ አለማቀፋዊ ባህልና ልማድ ቢኖር ጋብቻ የተባለው ተቋም ነው። ዛሬ በተለያዩ መንገድ የመጀመሪያውን የእግዚአብሔርን ሃሳብ የሚቃረንና ለማፍረስ የሚጥር ብዙ ልምምድ በታይና ተግዳሮት በፈጠርም ጋብቻ በእንደ ወንድና በእንዲት ሴት መካከል በዕድሜ ልክ ቃል ኪዳን የሚታሰር የጠለቀ ግንኙነት መሆኑ ግን የታወቀና ሊለወጥ የማይገባው እምላካዊ ሕግ ነው።

በጋብቻ ውስጥ ያለውን ግንኙነት ከሌሎች ማሕበራዊ ግንኙነቶች የተለየ የሚያደርገው የጠለቀና የጠበቀ አንድነት የሚገባበት ተቋም በመሆን መመሥረቱ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ "... በሚሰቁም ይጣበቃል ሁለቱም አንድ ለጋ ይሆናሉ" (ዘፍ 2: 24) በሚሰው መርህ ግልጥ ያደረገው ይህንን አውነት ነው። የሰውን ውስጣዊ የጠለቀ ግንኙነት ለማርካት የተፈጠረ ማሕበራዊ ተቋም ቢኖር ጋብቻ ብቻ ነው የምንሰውም ለዚህ ነው። ሌላው የጋብቻ ልዩ ባህርይ ልጆችን በአስተማማኝ፣ ጤናማና ውጤታማ በሆነ መንገድ ለማሳደግ ጠቀሜታው ከፍተኛ መሆኑ ነው። ከወላጆቻቸው ጋር ካደጉ ልጆች ይልቅ በወላጅ አጅ ያላደጉ ልጆች አካላዊ፣ ስነ ልቦናዊና መንፈሳዊ ጤንነታቸው ለቀውስ ተጋላጭ ነው። በዚህ ችግር ውስጥ የወደቁ ልጆች ሁለንተናዊ ማንነታቸው ላይ የተረጋጋና ምቹ ሁኔታ ሊኖራቸው ስለማይችል ሁለንተናዊ ቀውስ ያጋጥማቸዋል። በትምህርት ውጤታቸውም ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ ያሳድራል። ቀጣይ ለሆነ ከፍተኛ ትምህርት አንዳይደርሱና ቢደርሱም የጀመሩትን እንዳይፈጽሙ ሊያደርጋቸውም ይችላል። በአካዳሚ ውጤታቸው ብቻ ሳይሆን ብቸኝነት፣ ገለልተኝነት ብሎም በማሕበራዊ ኑሯቸው ላይ የግንኙነትና የግለኝነት ችግርም ሊያጋጥማቸው ይችላል።

VI. የጋብቻ የላቀ ምሳሌነት

1. በአግዚአብሔርና በእስራኤል ሕዝብ መካከል ለነበረው ኅብረት ያለው ምሳሌነት

ጋብቻ ምሳሌነቱ ላቅ ያለ ነው። በዘመነ ብሉይ ቅዱሳት መጽሐፍት አንደሚናገሩት አግዚአብሔር አንደ ባልና የእስራኤል ሕዝብ እንደ ሚስት በምሳሌ ተጠቅሰዋል። በባልና በሚስት መካከል ያለውን የቀረበና የጠለቀ የፍቅር ግንኙነት ወይም በጋብቻ ውስጥ ያለውን ችግር ምሳሌ በማድረግ አግዚአብሔር በአርሱና በእስራኤል ሕዝብ መካከል ያለውን ኅብረት ለመግለጥ ተጠቅሞበታል። አምላክ ሁኖ አያለ ለሕዝቡ፣ በብዙ ኃጢአት ውስጥም ለሚመላለሱ አንደገና ዕድል በመስጠት አምላካቸውና አባታቸው በመሆን ሊቀርባቸው ብሎም ከጠላቶቻቸው በመታደግ አምላክነቱን ሊገልጥላቸው መፈለጉን የሚያመለክት ምሳሌ አድረጎ የፍቅርና የምህረት መልዕክቱን ያስተላለፈው የጋብቻን ሕይወት ልዩ ልዩ ገጽታዎች ምሳሌ በመጠቀም ነው። "ፈጣሪሽ ባልሽ ነው፤ ስሙም የሠራዊት ጌታ አግዚአብሔር ነው የእስራኤልም ቅዱስ ታዲሻ ነው፤ አርሱም የምድር ሁሉ አምላክ ይባላል።" (ኢሳ 54: 5፣ ኤር 3: 14 እና ሆሴ 2: 19-20)

2. በክርስቶስና በቤተ ክርስቲያን መካከል ያለውን ግንኙነት የሚገልጥ ምሳሌነት /ኤፌ.5: 23/

ጋብቻ ባል የሚሰት ራስ አንደሆነና በክርስቶስ ስልጣን ስር መሆኑን ሲገልጥ ክርስቶስ የቤተ ክርስቲያን ራስ አንደሆነና አርሱም እካሉን የሚያድን መሆኑን የሚያሳይ ምሳሌነት ያለው ግንኙነት መሆኑን "ክርስቶስ ደግሞ የቤተ ክርስቲያን ራስ አንደ ሆነ አርሱም አካሉን የሚያድን አንደ ሆነ ባል የሚሰት ራስ ነውና።" (ኤፌ 5: 23) የሚለው የአግዚአብሔር ቃል

ያስረዳል። ቤተ ክርስቲያን ለክርስቶስ እንደምትገዛ ሚስት ለባሏ በሁሉ ልትገዛ እንደሚገባት የሚያስተምረው "ሚስቶች ሆይ፡ ለጌታ እንደምትገዙ ለባሎቻችሁ ተገዙ" (ቁ 22/ ላ 7) ቤተ ክርስቲያን ለክርስቶስ እንደምትገዛ እንዲሁ ሚስቶች ደግሞ በሁሉ ለባሎቻቸው ይገዙ። (ቁ 24) የሚለው እውነትም የጋብቻን ምሳሌነት መሰረት ያደረገ ነው።

ባሎች ሆይ፡ ክርስቶስ ደግሞ ቤተ ክርስቲያንን እንደ ወደዳት ሚስቶቻችሁን ውደዱ፤ በውጋ ጭታጠናና ከቃሉ ጋር እንጽቶ እንዲቀድሳት ስለ እርስዎ ራሱን አሳልፎ ሰጠ፤ (ቁ 25ና 26) የሚለው የሐዋርያው ጳውሎስ መልእክትም ባል፡ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን ራሱን መሥዋዕት በማድረግ እንደ ወደዳት ሚስቱን ይውደድ በማለት የፍቅርን ልክና የግንኙነት ጥልቀት ይገልጻል። ክርስቶስ እካሉን ቤተ ክርስቲያንን እንደወደዳትና ባል የራሱን እካል እንደሚወድ ሁሉ ሚስቱን ሊወድ እንደሚገባ የሚያሳየው እሳብ ምሳሌነቱ ምን ያክል ጠንካራ እንደሆነ ያስገነዝበናል። "... እንዲሁም ባሎች ደግሞ እንደ ገዛ ሥጋቸው ለደረገው የገዛ ግራቸውን ሊወዳለቸው ይገባቸዋል። የገዛ ሚስቱን የሚወድ ራሱን ይወዳል" (ቁ 25፤ 28፤ 30)። ባል ከሚስቱ ጋር እንድ ሲጋና እካል እንደሆነ ሁሉ እንዲሁ ክርስቶስ ከእካሉ ከቤተ ክርስቲያን ጋር ያለው እንድነት ምን ያክል ጠንካራ እንደሆነ ከቁ. 30-32 የተገሰጠው አሳብ ያሳያል። በጋብቻ ውስጥ ያለው እንድነት በክርስቶስና በቤተ ክርስቲያን መካከል ያለውን ግንኙነት በግልጽ በማሳየቱ ምሳሌነቱ የላቀና ከፍተኛ ነው። ቁ. 32 "ይህ ምሥጢር ታላቅ ነው፤ እኔ ግን ይህን ስለ ክርስቶስና ስለ ቤተ ክርስቲያን አላለሁ።" በማለት እጽንኦት የሰጠውም ለዚህ ነው።

3. ለጌታ ዳግም መምጣት ያለው ምሳሌነት

የክርስቶስ ኢየሱስን ዳግም መምጣት ድንገትነትና ለመምጣቱ ዝግጁ ሆኖ የመገኘትን አስፈላጊነት ማሳየትን ቀዳሚ ትኩረቱ ያደረገውን የወንጌላት ከፍል መጥቀስ ይህን እውነት ለማሳየት ጠቃሚ ነው። "ቀኒቱንና ሰዓቱን አታውቁምና አንግዲህ ንቁ" (ማቴ 25፡ 13) በማለት ስለጌታ ዳግም መምጣት ለማስረዳት ወንጌላዊው ማቴዎስ ምሳሌያዊ በሆነ መንገድ ጽሑፉን ለመግልጽ ጥረት ያደርጋል። የተጠቀመው ምሳሌ ከእስራ ቆነጃጅት እምስቱ ዘይታቸውን ሞልተው በማብራት በትጋት ሲጠባበቁ የሚያሳይ የልባም ሌቶች ምሳሌ ነው። ሌሎች ቆነጃጅት ግን በቂ የሆነ ዘይት የሌላቸው፤ እንቅልፍ እንቅልፍ የሚላቸውና እስከ መጨረሻው መሽራውን መጠበቅ እቅቷቸው ዘይት ለመግዛት ሲወጡ ድንገት ሲጠብቁት የነበረው መሽራ በሌሉበት እንደመጣባቸውና በሩ እንደተዘጋባቸው በምሳሌው ተገልጿል። በእርግጥ ምሳሌው በመጨረሻው ሰዓት መሽራው ክርስቶስ ዳግም ሲመለስና ቤተ ክርስቲያን ማለትም እማኞች በትጋትና በጽናት ባለመጠበቃችን ምክንያት መሽራው ለእኛ ሊፈርድልን ከመምጣት ይልቅ የሚፈርድብን እንዳይሆን ዝግጁ እንድንሆን ለማሳሰብ የተነገረ ነው (ማቴ 25፡ 1-10)። በዚህ ምሳሌ ውስጥ መምጣቱ የሚጠበቀው ክርስቶስ በወንድ መሽራ ምሳሌ መቅረቡንና ወንድ መሽራ ካለ ደግሞ መሽራውን ጠባቂ መሽራት መኖሩ ለይቀራ መሆኑን እዚህ ላይ ልብ ማለት ያስፈልጋል። ይህም በዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ ከፍል

ውስጥ የባልና የሚሰት ኅብረት የክርስቶስን (የሙሽራውን)ና የቤተ ክርስቲያንን (የሙሽሪትን) ሕብረት የሚያሳይ ምሳሌ ሆኖ መቅረቡን ያሳየናል። ስለዚህ ቅዱሱ መጽሐፍ "የቡራክ ስላ ደረሰ ሚስቱም ራሱን ስላዘጋጀች ደስ ይበለን ሐሣብም እናድርግ ከብርንም ለላርሱ እናቅርቡ።" 16፡ 19፡ 7/ እንደሚል ክርስቲያን የሆነን ሁሉ በንቃት፣ በምስጋናና ለአግዚአብሔር ከብርን በመስጠት ራሱን በማዘጋጀት ለዳግም ምጽቱ መዘጋጀት አንዳለብን በባልና በሚሰት ምሳሌነት የተጠቀሰውን ምሳሌያዊ አገላለጽ ልንለማመድ እንደሚገባን የሚያስታውሰንን የትዳር ኅብረታችን በማየት ሁልጊዜ መንቃት ይኖርብናል።

በባልና በሚሰት መካከል ያለው ግንኙነት ምሳሌነቱ በክርስቶስና በቤተ ክርስቲያን መካከል ያለውን ግንኙነት የሚገልጥ ታላቅ ምሳሌ ነውና የትዳር ግንኙነታችንን በየጊዜው እየጠነከረ እንድሄድ ዕድል እንስጠው!

ለጥንዶች በግላቸውና በቡድን ለማጥናት የሚረዷቸው የውይይት ጥያቄዎች

የምዕራፍ አንድ (1)

የውይይት ጥያቄዎች

1. የክርስቲያናዊ ጋብቻን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምንነት ባካባቢያችሁ ካለው ልማዳዊ አስተሳሰብ ጋር በማነጻጸር በሰፋት ውይይት አድርጉ::
2. በቃል ኪዳንና በኮንትራት ጋብቻ መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው? ከመጽሐፍ ቅዱስና አሁን ካለንበት ነባራዊ ሁኔታ ጋር በማወዳደር ተወያዩ::
3. አግዚአብሔር ጋብቻን ለሰው ልጆች የሰጠበት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ዓላማ ምንድን ነው? ከዓላማው ውጭ አየተደረጉ ያሉ ልምዶችን በማንሳት ተወያዩባቸው::
4. መጽሐፍ ቅዱሳዊ የጋብቻ መርሆች ምንድን ናቸው? መርሆዎችን በመዘርዘርና በማብራራት ተነጋገሩ::
5. የጋብቻ አጠቃላይ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ተፈጥሮ/ባሕርይ/ ምንድን ነው ትላላችሁ?
6. የጋብቻን የላቀ ምሳሌነት፣ አሰራራዊነትና ቢጋብቻ ውስጥ ካለው ግንኙነት ጋር በማያያዝ ግለጡ ውይይትም አድርጉ::

ምዕራፍ ሁለት(2) ግጭትና የግጭት ተጽዕኖ

1 የግጭት ምንነት

በባለትዳሮች መካከል ስለሚፈጠሩ ልዩ ልዩ የግጭት ዓይነቶች፣ የግጭት መንስኤዎችና መፍትሔዎቻቸው ከማለባችን በፊት በባለትዳሮች መካከል የሚፈጠረውን አለመግባባትና ግጭት ምንነት ከመረዳት መጀመር መልካም ነው። የግጭትን ምንነት መረዳት ትክክለኛ፣ የተለመደ እና አይቀሬ የሆነውን ግጭት፣ የግጭት መንስኤና የግጭትን ተጽዕኖ ለመለየትና በፍጥነት መፍትሔ ለማፈላለግ ይጠቅማል። ግጭት በሁለትና ከዚያም በላይ በሆኑ ሰዎችና አሳቦቻቸው መካከል የሚፈጠር የስምምነት መጥፋት ወይም የአለመግባባት ሂደት ነው። በትዳር ውስጥ የሚፈጠረውን ግጭት ምንነት በሚከተሉት ሃሳቦች አጠቃልለን መዳለስ እንችላለን። በትዳር ውስጥ የሚፈጠር ግጭት ማለት፡-

1 እንዴት ሌላውን ለማሸነፍ የሚደረግ ትግል

ግጭት በተለያዩ ጉዳዮች ላይ መስማማት ከመጥፋቱ የተነሳ በባለትዳሮች መካከል የሚከላት ለማሸነፍ የሚደረግ ትግል ነው። በተለይ ከተጋቡ ብዙ ያልቆዩ ጥንዶች በአንደኛው ወይም በሁለቱም ወገን ማሸነፍ የሚል መንፈስ ብቻ ሲኖራቸው አሸናፊ የመሆን ትግልና አፍራሽ ፍክክር ይጀመራል። ይህ ሁኔታ በጊዜ የማይቃና ከሆነ ከሰተቱ የትግሉን ማብቂያ ጊዜ የሚያራዝመው ሲሆን ግጭቱ የሚፈጥረውን ጉዳትና የሚያመጣውን አሉታዊ ተጽዕኖም እንዲጨምር ያደርገዋል።

2 ተስማምተውና ተጣምረው እንዳይሄዱ ሊያደርግ የሚችል ከሰተቱ

ግጭት ባለትዳሮች ተስማምተውና ተጣምረው እንዳይሄዱ በመካከላቸው የሚፈጠር ከሰተቱ ነው። ግጭት የሃሳብን ልዩነት በአግባቡ ማስተናገድ ባለመቻል ምክንያት በእሳብ የአለመስማማትና የአለመግባባት ውጥረት የመፈጠር ሂደት ነው። የተፈጠረው ውጥረት ሁለቱ (ጥንዶቹ) ተስማምተውና ተጣብተው በትዳራቸው ጠንካራ ግንኙነት እንዳይኖራቸው፣ ጥምረታቸው እንዲላለና ብሎም ፍች ላይ እንዲደርስ ሊያደርግ የሚችል ከሰተቱ ሊሆን ይችላል። ከሰተቱ እንዲሁ በጋራ ሲኖሩ ሳይታሰቡ በባለትዳሮች መካከል የሚፈጠርና ደግሞም ታቅዶና ተቀንባብሮ ሲፈጠር የሚችልም ከሰተቱ ነው።

3 ልዩነቶች የሚገለጡበትና የሚፈልጉትን ለማግኘት እርስ በእርስ እንዳይግባቡ የሚያደረግ ሂደት

ግጭት በባለትዳሮች መካከል ያሉ ልዩነቶች የሚገለጡበትና የሚፈልጉትን ለማግኘት እርስ በእርሳቸው የማይግባቡበት ሂደት ነው። በአንድ ለውጥ፣ አስተዳደራዊ፣ ልምምድ፣ ባህሪና አሴቶች የተነሳ ከሌላ ለውጥ ጋር ሲነፃፀር ልዩነት ሲኖረው የግድ

ነው። ይህ ልዩነት ይበልጥ ሊገለጥና ሊታወቅ የሚችለው ደግሞ ብዙ ጊዜ አብረው በሚኖሩ ሰዎች መካከል ነው። በባለትዳሮች መካከል ያለው ቅርበትና መተዋወቅ ከሌሎች ግንኙነቶች የበለጠና የጠነከረ ነው። በዚህ የጠነከረ ግንኙነት ውስጥ ለጊዜው ተደብቆ የነበረው ልዩነት መገለጥ ሲጀምር ግጭት ይፈጠራል። የሁለቱ ጥንዶች የየግልና የተለያዩ ፍላጎቶቻቸውን ለማግኘት መፈለግና ጥረት ማድረግ ደግሞ ይበልጥ ግጭቱን ጠንካራ ሊያደርገው ይችላል።

4. በማናቸውም የጋብቻ ዘመን ክልል ሊፈጠር የሚችል ክስተት

ግጭት በማናቸውም ጥንዶችና በየትኛውም የጋብቻ ዘመን ክልል ውስጥ ባሉ ባለትዳሮች መካከል ሊፈጠር የሚችል ክስተት ነው። በትዳር ዘመናችን በቀናት፣ በሳምንታት፣ በወራት፣ በዓመታትም ይሁን በደረሰንበት የጋብቻ ዘመን የግጭት ምክንያት ሊሆኑ የሚችሉ ልዩነቶችና ፍላጎቶች መኖራቸው የማይቀር ነው። ተጋቢዎች በመካከላችን ግጭት ተፈጥሮ እያውቅም ሊፈጠርም አይችልም ብለው የሚያስቡ ከሆነ እስከ አሁን አብረው በትዳር ብዙ አልቆዩም ወይም እውነተኛውን የትዳር ሕይወት እስከዛሬ አልኖሩትም ማለት ነው። ለዚህን ያክል ዓመታት አብረን ቆይተናል ካለም ደግሞ አብረው እየኖሩ እይተዋወቁም እንዲሁም አይነጋገሩም ነበር ለማለት ያስደፍራል። አብረን እየተነጋገርን ነው የምንኖረው ብለው የሚያስቡ ከሆነ እውነትን በመናገር ሳይሆን በግብዝነት ወይም ከሰው ጋር ሳይሆን ከሮቦት ጋር ነው እንደ

ባለትዳሮች ሆይ አለመግባባትና ግጭት በትዳራችን የሰም ብንል ራሳችንን

እናስታለን እውነትም በእኛ ውስጥ የለም!!

የሚኖሩት? ሊያስብልባቸው ይችላል። ሰው ሁለትና ከዚያም በላይ ሁኖ አብሮ መኖር ሲጀምር አለመግባባትና ግጭት...አይቀራጠፍ የታወቀ ነው!!

5. በአግባብ ካልተቆጣጠሩት በየጊዜው እያደገ ሊመጣ የሚችል ባህርይ አለው

ግጭት መጠኑና ዓይነቱ በየጊዜው እያደገ ሊመጣና ሊለዋወጥ ይችላል። ከዚህ አኳያ በጥንቃቄና በብስለት ካልተያዙ ማንኛቸውም የሚያነጋግሩ ርዕሰ ጉዳዮች ወደ አለመግባባትና አለመስማማት ያድጋሉ ግልጥ የሆነ የእሳብ ልዩነትም ይፈጠራል። የተፈጠረው የእሳብ ልዩነት ደግሞ ወደ መሸናገፍ ትግል ይለወጣል። ጥንዶቹ በትግሉ ሂደት ውስጥ ለማሸነፍ ተግባራዊ መዋጋት እሊያም መሸሸ እንዲመርጡ ይገደዳሉ። ይህም ሁኔታ የግጭቱ መጠን እንዲያድግ ወይም የተለያየ ገጽታ እንዲኖረው ያደርገዋል።³

³ ከበደ በከሬ, የትዳር ግጭት መፍቻ ሰልፋች : መካነ ኢየሱስ የምስራች ድምፅ ጎትመት መገናኛ ዘዴ ክፍል: አዲስ አበባ, ኢትዮጵያ 1999 ዓ.ም ገጽ 78-83

6. ግጭት አሉታዊና አዎንታዊ ተጽዕኖ ያለው መሆኑ

በማንኛውም መንገድ ሰዎች ሁለት ወይም ከሁለት በላይ ሁነው የሚኖሩ ከሆነ በተለይም ደግሞ በትዳር ግንኙነት አብረው በሚኖሩ ሰዎች መካከል ግጭት የማይቀር ነው። አለመግባባት ብሎም ግጭት በግንኙነታችን መካከል ሲፈጠር ደግሞ አሉታዊ አሊያም አዎንታዊ ተጽዕኖ እምጥቶ ማለፉ አይቀሬ ነው። የግጭቱ ተጽዕኖ እንደ ጥንዶቹ ግጭት አፈታት ብስለት ይወስናል። አሉታዊ የሆነ ተጽዕኖ ሰንል ምን ማለት ነው? ምንሰ ሲፈጠር ነው አሉታዊ (ከፋ፣ መጥፎና አፍራሽ የሆነ) ተጽዕኖ ነው የምንለው? የሚለውን በማወቅ አፍራሽ የሆነው የግጭት ተጽዕኖ እየተፈጠረ ከሆነ ከጉዳቱ ለማምለጥና ወደ ፊትም በትዳራችን ቋሚ ቀውስ ፈጥሮ እንዳያልፍ ለመጠንቀቅ ይረዳን ዘንድ የሚከተሉትን ሁለት ሃሳቦች በማስተዋል ማየት ጠቃሚ ነው፡-

አሉታዊ ተጽዕኖ (አፍራሽ የሆነ) ግጭት በተለያዩ ጊዜና በተለያዩ መንስኤ በባለትዳሮች መካከል የሚፈጠር ሐቅ ነው። ግጭት ከተከሰተ በኋላ ባግባቡ ካልተፈታ ብዙ ጊዜ በባለትዳሮች ግንኙነት ላይ እርስ በርሳቸው እንዳይቀራረቡ የጥላቻን ተጽዕኖ ፈጥሮ የመሄድ እስተዋጾ አለው። መጽሐፍ ቅዱስ እንኳን የትዳር አጋርቻችንን ሌሎችን ሰዎች መጥላት እንደሌለብን እንዲህ ሲል ያዘናል፡- "... ወንድሙን የሚጠላ ግን በጨለማ ለለ በጨለማም ይመላለሳል፤ "ወንድሙን የሚጠላ ሁሉ ነፍሰ ገዳይ ነው" እና "እግዚአብሔርን አወዳለሁ እያለ ወንድሙን ቢጠላ ሐሰተኛ ነው..." በማለት ሰውን የመጥላት ስሜት ካለን በምን አይነት ሕይወት እንዳለንና ውጤቱም ምን እንደ ሆነ በማሳየት ያስጠንቅቀናል ስኞጥሐ 2: 11፣ 3: 15፣ 4: 20።

ግጭት የፈጠረው ከፋ የጥላቻ ተጽዕኖ ጥንዶችን እንዲያሳው ላይ ለበቀል እንዲነሳሱና ይበልጥ እንዲጎዳዱ ሊያደርግ ይችላል። በግጭት ወቅት ያልተግባባንበትና ለግጭት ምክንያት የሆነውን ጉዳይ በመለየት በይቅርታ ነገሮቻችንን ለማስተካከል ከፍተኛ ጥረት ካላደረግን የይቅርታ ተቃራኒ የሆነውን በቀልን እንድንለማመድ ያደፋፍረናል። እንደ ከርሰቲያን ባልና ሚሰት ከመበቀል ይልቅ ከርሰቶስ እኛን ይቅር ብሎ እንደ ተቀበለን እርስ በርሳችን ልንቀባበል እንደሚገባ ቃሉ ያዘናል ለኤፌ 4: 32፣ ቆላ 3: 13።

ሌላው የግጭት አሉታዊ ተጽዕኖ ሁልጊዜ የአኔ እሳብ ካልሆነ በሚልና የግል ፍላጎታችንን ለማሰፈጸም ባለን ፍላጎት በግጭቱ ለማሸነፍ እንድንታገል በማድረግ በመሸነፍ የማሸነፍ ሚስጥር እንዲጠፋብን አይናችንን ሊጋርድ የሚችል መሆኑ ነው። "ተሳስቻለሁ" እና "እጥፍቻለሁ" የሚሉ ቃላትን እንዳንጠቀምና ዝቅ ብለን በመሸነፍ ግጭቱ በሰላምና በእርቅ እንዲደመደም ጥረት እንዳናደርግ ልባችን በትዕቢትና በእልከኛነት እንዲሞላ ሊያደርግ ይችላል። የማሸነፍ መንፈስ የተጠናወታቸው ጥንዶች

ኢጋጣሚውን እየፈለጉና እየተጠቀሙ በቃላት ጦርነት ቤታቸውን ያተራምሱታል። ልባቸው በጉዳት ይበበራል። በዚህ ሁኔታ ውስጥ ወደቀው ለእርቅና ግንኙነታቸውን ለማደስ ጥረት ከማድረግ ይልቅ በሰላም ተቀምጠው እንዳይነጋገሩና ችግራቸውን እንዳይፈቱ ልባቸው የከበደባቸው ባለትዳሮች የግጭት እሉታዊ ተጽዕኖ ስለባዎች ናቸው። ለትዳራችን ሰላም እንዲመጣ የትዳር ኢጋሮቻችንን ገንዘብ በማድረግ ግንኙነታችን ጤናማ እንዲሆን ከፈለግን "እንግዲህ ፈጽሞ የእርስ በርስ መግት እንዳለባችሁ በላናጉ ጉድለት ነው። ብትበደሉ አይሻልምን? ብትታሰሩ አይሻልም?" ስኞቱ 6: 71 የሚለውን የሐዋርያው ጳውሎስን ምክር ልንሰማ ይገባል።

በባለትዳሮች መካከል የሚፈጠሩ የተለያዩ ርዕስ ጉዳዮች ወደ አስመግባባትና ግጭት በማደግ ጥንዶችን በስሜት ተጎዳድተው እንዲራራቁ ያደርጓቸዋል። በእካል እንዲለያዩ ብሎም ግንኙነታቸው በፍች እንዲደመደም በማድረግ ከፍተኛ ተጽዕኖ እያመጡም ይገኛሉ። ትንሽ አለመግባባት እያደገ በመሄዱ ምክንያት በሚፈጠር ግጭት የክርስቲያን ባለትዳሮች መለያየትና ብሎም ወደ ፍች መድረስ በየቤተ እምነታችን በየእጥቢያችን እየተለመደ የመጣና በየዕለቱ የምንሰማው ከፍተኛ የሆነ የትዳር፣ የቤተሰብ፣ የቤተ ክርስቲያንና የሕብረተሰብ ተግዳሮት ሆኗል። እግዚአብሔር በነብዩ በኩል እንዲህ ሲል ፍችን እንደሚጠላ ይናገራል፡- "መፋታትን አጠላለሁ ይላል የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር።" ማላ 2: 16። ነገር ግን ብዙዎቻችን ለራሳችን ፍላጎት እንጅ ለመለኮት ፈቃድ ሕይወታችንን ባለማስገዛታችን የእሳብ ልዩነት ወደ አለመግባባት፣ አለመግባባት ደግሞ ወደ ግጭት፣ ግጭት ደግሞ ወደ ፍች እያደገ እግዚአብሔር የሚጠላውን የሚወዱና የሚያደርጉ ጥንዶች በዝተው እንዲታዩ አድርጓል።

በግጭት ምክንያት በባለትዳሮች መካከል የሚፈጠረው ተጽዕኖ እሉታዊ ብቻ አይደለም። ግጭት መልካም የሆነ አዎንታዊ ተጽዕኖ እንዳለውም ማየት ይበልጥ ተጠቅመንበትና ተምረንበት ለማለፍ እንድንችል የሚሰጠው ጠቀሜታ ከፍተኛ ነው። ለባለትዳሮች በመካከላቸው የሚፈጠረው አለመግባባትና ግጭት ከግል ሕይወታቸው፣ እስተሳስባቸው፣ ባህሪያቸው፣ ልምምዳቸው ጀምሮ በግንኙነታቸው ውስጥ ለውጥ የሚያሻው ጉዳይ እንዳለ አመሳካችና የማንቂያ ደወል ሊሆን ይችላል። በትዳር ውስጥ ባለው ግንኙነት ከብዙ እቅጣጫ ብዙ ነገሮች እየተሰወጡ፣ እርምጃ እየተወሰደባቸው ባለትዳሮች ተስማምተው ያቋረጧቸው፣ ያስወገዷቸውና ሌላ ጊዜ እንዲህ አይቀጥልም የተባባሉባቸው ነገሮች እንዳሉ ሁሉ እንዲሁም ወደ ፊት ለውጥ የሚፈልጉ ብዙ ጉዳዮች እሷቸው። ግጭት መፈጠሩ በጥንዶቹ መካከል ለውጥ የሚያስፈልጋቸውን ጉዳዮች የሚጠቁም ስለሚሆን ለውጥ የሚያስፈልጋቸውን አካባቢወች ለመለወጥ ትኩረት ማድረግ ተገቢ ነው። የተበላሹ የመኪና መንገዶችን ለማስተካከል ሌላ የተሸሉ አማራጭ መንገዶች መሥራት ሊጀመር "በሥራ ላይ" ፣ "በግንባታ ላይ"ና "በጥገና ላይ" የሚሉ ምልክቶች ይቀመጣሉ። ያኔ ቀስ ብስን በዝግታ ወደ ምንሄድበት ቦታ ሊያደርሱን

የሚችሉ ሌሎች እማራጭ መንገዶች ካሉ አነርሱን በመጠቀም የአሁኑ መንገድ እንዲህ ሁኖ መቆፋፈሩን እያየን ለተሻለ ሰውጥ ነው በማለት በትዕግስት እናሽከረከራለን። በማንኛውም የትዳር ዘመን ያሉ ጥንዶች በሙሉ የትዳር ሕይወታችን በማንባታ፣ በሥራና በሰውጥ ሂደት ላይ እንዳለ እምነን ልንቀበል ይገባል። ይህ ከገባን የትዳራችን ግንኙነት ይበልጥ እንዲጠነከር ለለውጥ አጥብቀን እንድንሠራ ያደፋፍረናል።

ሌላው የግጭት አዎንታዊ ገጽታ በግጭቱ መፈጠር ያለፍንባቸውና የምናልፍባቸው ተሞክሮዎች የሚሰጡን ትምህርት ነው። የትዳር ሕይወት አንዱ መመሪያ የሌለበት ትምህርት ቤት ነው። በትዳራችን መካከል የሚፈጠሩት ግጭቶች አስመርረውን ሳይሆን አስተምረውን እንዲያልፉ ተማሪ የመሆን ፈቃደኝነት በማሳየት ግንኙነታችንን መጠበቅ አስፈላጊ ነው።

ግጭት አሉታዊ የሆነ ተጽዕኖ እንዳይፈጥርብን ከግጭቱ ሂደት ተማሪ እንጅ ተመራሪ እንሁን!!

ብዙ ጊዜ የምንጋጨውና በግጭቱ ወቅትም ለማሸነፍ ከፍተኛ ጥረት የምናደርገው የግል ፍላጎታችንን ለማስፈጸም በሚደረግ ጥረት ነው። ራስ ተኮር የሆነው ማንነታችን ዋና የግጭት መንስኤ ነው። ነገር ግን የትዳር ግንኙነት የራሳችንን ግለ ፍላጎት የምናሰጠብቅበት ሳይሆን ሰሌላው ማለትም ለትዳር አጋሮቻችን ፍላጎት ለመኖር ራሳችንን የምንሰጥበት ነው። ለዚህም ነው መጽሐፍ ቅዱስ በቆሮ 7 "ባል ለሚሰቱ የሚገባትን ያድርግላት፤ እንደዚሁም ደግሞ ሚስቷ ለባልዋ።" ቁ 3 "ሚስት በገዛ ሥጋዋ ላይ ሥልጣን የላትም፤ ሥልጣን ለባልዋ ነው እንጂ፤ እንዲሁም ደግሞ ባል በገዛ ሥጋው ላይ ሥልጣን የለውም፤ ሥልጣን ለሚሰቱ ነው እንጂ።" ቁ 4 እና "... አርስ በርሳቸው አትከላከሉ" ቁ 5 በማለት የሚያስተምረን። የክርስቲያን ትዳር መሠረት አጋጭዊ ፍቅር ነው። አጋጭ ፍቅር ደግሞ ራሱን አሳልፎ ለሌላው በመሰጠት መሥዋዕት የሚሆንና በራስ ወዳድነት የማይጠመድ ፍቅር ነው። "ፍቅር ...የራሱንም አይፈልግም..." ስኞቆ 13፡ 4-7። ጋብቻ ባለትዳሮች በዚህ ፍቅር ላይ ተመሥርተው የየራሳቸውን የግል ፍላጎት በመተው ለትዳራቸው ጤናማነትና ሰላም እንዲያላቸው ፍላጎት ለማርካት የሚጥሩበት ተቋም ነው። የአግዚአብሔር ቃል ሁልጊዜ የራሳችንን ኃላፊነትና ግዴታ ያሳየናል እንጂ ሌላው አካል ለእኛ እንዲያደርግልን የምንሟገትበት ምንም ዓይነት ድጋፍ አይሰጠንም።

ሌላው የግጭት አዎንታዊ ተጽዕኖ ግጭትን በጋራ እየፈቱ በሚጓዙበት ወቅት ባልና ሚስት የሚያገኙት ከፍተኛ የሆነ ልምድ ነው። ለዚህም ነው በቅርብ ያገባን ሰዎች ከቆዩ ባለትዳሮች ለመማር መዘጋጀት ያለብን። ያሳለፍናቸው የተለያዩ የትዳራችን ተግዳሮቶች እንድንለወጥ ተገዳድረውን፤ እንደ ጎበዝ ተማሪ መልካም እሠራርንና አኗኗርን ተምረንባቸውና ነገ ለሚፈጠሩ ግጭቶች ልምድ አግኝተንባቸው ካለፍን ጥበበኞች ነን። ግጭቶች አርስ በርሳችንም ይበልጥ እንድንተዋወቅ እድል ስለሚሰጡን በብዙ ነገሮች

ከቀድሞ በበለጠ አየተረጋጋንና ሲጋት አየቀነሰን አንድንመጣ ያግዙናል። አንድ ጊዜ ባለቤቴ በተወለኑ ጉዳዮች ላይ ባልተግባባንና በተጋጨን ወቅት ከተወሰኑ ሰዓታት በኋላ ተነጋግረንና ይቅርታ ተጠያይቀን ይበልጥ ከትናትናው በበለጠ መፈላለጋችን ሲጨምርና ግንኙነታችን ሲጠንከር ስትመለከት፡- "አንዲህ መጋጨት ፍቅርን የሚጭምርና ግንኙነትን የሚያጠናክር ከሆነ ለግጭት ፕሮግራም እናውጣ!" አለችኝ። ይህ ተሞክሮ የሚያሳየን ግጭትን ፈልገን አናምጣው ወይም እንውደደው የሚል ሳይሆን ባጋጠመንና በትክክል መፍታት በቻልን ጊዜ በአኛ ግንኙነት ውስጥ ያመጣውን መልካምና ገንቢ የሆነውን ተጽዕኖ ነው።

ግጭትን በአግባቡ፣ ብሰለትና ጥበብ በተሞላው መንገድ መፍታት ከተቻለ በየጊዜው ለሚፈጠሩበት ግጭቶች አውነተኛ መንስኤዎችን ለይቶ በመረዳት ከምንጩ ለማድረቅና ለማሸነፍ በጋራ ተለማምቶ ለመሥራት መነሳትን ይፈጥራል። የመጣው ችግር ትዳራችንንና ግንኙነታችንን ለማፈራረስ የሚገዳደረን ነውና የማፍረስ ተጽዕኖውን አምቢ ለማለት መንቃት አለብን። አንዲህ አይነት ንቃትና አስተዋይነት ካለን ሊያፈርሰን የመጣው ተግዳሮት በጋራ አንዱ ሌላውን እያሸፈነና አየረዳ አንድንመላለስ ያስተምረናል። የትዳራችንን ጉዳይ በምንም ሁኔታ አንዳችን ከሌላችን ጋር "የራሴህ (የራሰሽ) ጉዳይ ነው!" በሚል አልከኝነት የምንገፋፋበትና የምንጣጣልበት አይደለም። አንዲህ አይነቱ የመጣጣል ችግር ሰይጣን ጥንዶችን በየግል ለይቶ የሚመታበትና አንድነታቸውን ለማፈራረስ የሚጠቀምበት ዘዴ ነውና ነቅተን ግንኙነታችንን መጠበቅ ኃላፊነታችን መሆኑን አንዝንጋ! በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የትዳር አጋሮቻችን ጉዳይ ሕይወታችንና ጉዳያችን ነውና!!

II. በባለትዳሮች መካከል የግጭት አይቀራነት

1. ተፈጥሯዊ ልዩነታችን

ስለ ሰው ተፈጥሯዊ ማንነት የአግዚአብሔር ቃል ሲናገር "እግዚአብሔር አምላክም ሰውን በመልኩ እንደ አምሳሉ ፈጠረው ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው" (ዘፍ 1: 26-27) ይላል። ይህ አፈጣጠራችን በወንድ እና በሴት መካከል ያለውን አንድነታችንና ልዩነታችንን ያመለክተናል። አንድነታችን ከሌሎች ፍጥረታት ተለይተን በአግዚአብሔር መልከና አምሳል መፈጠራችን፣ ሕያው ነፍስ ያለን መሆናችንና ለአዳም አንደ አርሱ ዓይነት ረዳት አልተገኘለትም በሚሉ የተለያዩ መግለጫዎች ተብራርቷል። ወንድና ሴት ሆነን መፈጠራችን ደግሞ ልዩነታችንን የሚያሳይ ነው። በዚህ ከፍል ማንላት የፈለኩት በትዳር መካከል አለመግባባትና ግጭት አይቀሬ አንዲሆን ያደረገው አንደኛው ምክንያት ተፈጥሯዊ ልዩነታችን መሆኑን ነው። ተፈጥሯዊ ልዩነት በውስጡ የተለያዩ ዝርዝር ልዩነቶችን እንደሚያካትት መረዳት አስፈላጊ ነው።

1) ጾታዊ ልዩነት

እግዚአብሔር ስዎችን ወንድና ሴት አድረጎ ሲፈጥር በዓላማ፣ ተመሳሳይነትና ልዩነት እንዲኖራቸው አድርጎ ፈጥሯቸዋል። በትዳር ውስጥ ሰንኖር የወንድና የሴትን ተፈጥሯዊ ተመሳሳይነትና ልዩነት መረዳት ካልቻልን ለማያቋርጥ ግጭት ተጋላጭ እንሆናለን። የመጀመሪያው ልዩነት ስነ ልቦናዊ ነው። የፔኒሲሊፌኒያ ዩኒቨርሲቲ ጥናት ገሌቶች አላምሮቻቸው ከብዙ ነገር ጋር የተገናኙ እንደሆኑና በአንድ ጊዜ ብዙ ቦታ ማሰብ፣ መገናኘትና መሥራት እንደሚችሉ ይገልጻል።⁴ አብዛኛው የወንድ ልጅ አላምሮ እንደ ነገር ሲያሰብ ወይም እንደ ነገር ላይ ብቻ ሲያተኩር ብሎም በውጥረት ወቅት ብዙ ማሰብና መናገር የማይፈልግ ሲሆን አብዛኛዎቹ ሴቶች በተቃራኒው አላምሮቸው በአንድ ጊዜ ብዙ ቦታ መሄድ፣ ማሰብ፣ መሥራትና በውጥረት ወቅት በማውራት ስሜታቸውን መግለጽና መፍትሔ ለማግኘት ጥረት ማድረግ ይችላሉ። ለምሳሌ ሴቶች ብዙ የኮምፒውተር ዊንዶ ከፍተው በአንድ ጊዜ መሥራት ሲችሉ ወንድ ልጅ ግን እንደ ዊንዶ ከፍቶ ከዚያ ሲጨርስ ሌላ ዊንዶ በመክፈት መጠቀም እንደሚመርጠው ማለት ነው። ሚስቶች በቤት ውስጥ በአንድ ጊዜ ብዙ ሥራ መሥራት ሲችሉ ባሎች እንዲሁ ስራ ስንጨርስ ወደ ሌላው እንቀጥላለን እንጅ ብዙ የተለያዩ ሥራዎችን በአንድ ጊዜ የመስራት ተፈጥሮ የለንም።

ባለትዳሮች ወንድና ሴት ሁነው መፈጠራቸው ሊያመጣ የሚችለውን ልዩነት፣ ለውጦችና ተጽዕኖዎች መረዳት መቻል አለባቸው። ጾታዊ ልዩነት በባለትዳሮች እካላዊ አቋም፣ ስሜት፣ እስተላስብ፣ ማሕበራዊ ግንኙነት፣ የግብረ ስጋ ግንኙነትና እካላዊ ንጥረ ነገሮች (ሆርሞን) ይታያል። ይህም ደካማና ጠንካራ ጎናቸው ላይ ልዩነት መፍጠሩ የግድ ነው። ጾታዊ ልዩነት የሚፈጥረውን እሱታዊ ተጽዕኖ በመረዳት፣ በመተላለብና በልብ ስልነት ግጭትን በትክክለኛ መንገድ ለመቆጣጠር ጠቀሜታው ከፍተኛ ነው። ልዩነቱን አስቀድሞ መረዳት የተፈጠረና ሊፈጠር የሚችል ግጭት በባለትዳሮች ግንኙነት ላይ እሱታዊ ተጽዕኖ ፈጥሮ እንዳያልፍ ከወዲሁ አስፈላጊውን ጥንቃቄ ለማድረግ ይጠቅማል።

2) የዕድሜ ልዩነት

በባለትዳሮች መካከል ግጭት አይቀሬ እንዲሆን ከሚያደርጉት ሌሎች ምክንያቶች አንዱ በጥንዶች መካከል ሊኖር የሚችል የዕድሜ ልዩነት ነው። በባለትዳሮች መካከል ያለው የዕድሜ ልዩነት በጥንዶች መሰረታዊና አስፈላጊ በሆኑ ፍላጎቶቻቸው፣ ዋጋ በሚሰጧቸው እሴቶች፣ በችሎታቸውና በእስተላስባቸው (አይታቸው) ላይ ግልጥ የሆነ

⁴ Jason Howerton, The Difference Between Men and Women's Brains Revealed? <http://www.theblaze.com/stories/2013/12/02/the-difference-between-men-and-womens-brains-revealed> Dec. 2, 2013 accessed March, 26, 2014

ተጽዕኖ ሊያመጣ ይችላል። እንዳንድ ሰዎች በኑሮ ላይ ያለባቸውን ጫና ለማቃለልና ችግራቸውን ለማሰወገድ የአባትና የልጅን፣ የእናትና የልጅን የሚያከል የዕድሜ ልዩነት እንዳላቸው እያወቁ ወደ ትዳር ይገባሉ። በዚህ ሁኔታ ወደ ትዳር የገቡ ጥንዶች የእድሜ ልዩነት በመካከላቸው አለመግባባትና ግጭት ሲፈጥርባቸው ይታያል። እንዳንዶች በዓላማ ለተወሰነ ጊዜ በትዳር በመቆየትና ሰብብ ፈልገው በመለያየት ንብረት ተካፍለው ኑሯቸውን በመቀየር ቃል ኪዳናዊ የሆነውን ትዳር ወደ ኮንትራት ጋብቻ ይቀይሩታል። የዕድሜ ልዩነት የሚያመጣውን ግጭትና አሉታዊ ተጽዕኖ በመረዳት ልዩነትን ማጥበብና የትዳርን ግንኙነት በማጠናከር ግጭትን መቀነስ፣ እንዲሁም በትክክለኛ መንገድና በብሰለት ግጭትን መፍታት አስፈላጊ ነው።

3) ቴምፐራመንት (ስብዕና)

አንድ ሰው ሲወለድ የራሱ ተፈጥሯዊ ማንነት አለው። ከአንድ እናትና አባት የተወሰዱ ልጆች የተለያዩ ተፈጥሮ ይታይባቸዋል። "የእናት ሆድ ዝንጉርጉር" እንዲሉ ከአንድ ወላጅ የተወለዱ ልጆች የተለያዩ ስብዕና ካላቸው ከተለያዩ ቤተሰብ የመጡ ሁለት ጥንዶች የስብዕና ልዩነት ሊኖራቸው እንደሚችል መገመት ከባድ አይደለም። እያንዳንዱ ሰው ራሱን የቻለ ብርታትና ደካማ ጎን አለው። የመጀመሪያው የስብዕና ልዩነት አንድ ሰው ከሌሎች ሰዎች፣ ከአካባቢውና ከሁኔታዎች ጋር ራሱን በቀላሉ የማሰለመድና አብሮ የመኖር ዝንባሌ ሲኖረው ሌላኛው ሰው ደግሞ ቁጥብና በቀላሉ ከአካባቢውም ሆነ ከሌላ ሰው ጋር ለመዋሃድ የሚቸገር ሰው ይሆናል። ይህም ማሕበራዊ ግንኙነታቸው የተለያየ ለመሆኑ እንዱ ምስክር ነው። ሁለተኛው ልዩነት አንድ ሰው ሌላውን ሰው ለመቆጣጠር ወይም በሌላ ሰው ቁጥጥር ሥር ለመሆን የመፈለግ ዝንባሌ ሊኖረው የሚችል መሆኑ ነው። የመጨረሻው ልዩነት አንድ ሰው ፍቅርን ከሌላው የሚፈልግበትና ፍቅርን ለሌላው የሚገልጽበት ሰሜት የተለያየ መሆኑ ነው።⁵ እነዚህን የመሳሰሉ ልዩነቶችን መንገዝብ ከሌላ ሰው ጋር በሰላም አብሮ ለመኖር አስፈላጊ ነው።

እነዚህን የመሳሰሉ ልዩነቶች ምክንያት ሆነው ከተለያዩ ቤተሰብና አስተዳደግ የመጡ ጥንዶች የመጋጨት እድላቸው ሰፊ እንዲሆን ያደርጉታል። ጥንዶች ከአካባቢያቸው ጋር ለመመሳሰልና ማሕበራዊ ግንኙነት ለመፍጠር በሚያደርጉት እንቅስቃሴ ልዩነት ሊኖራቸው እንደሚችል መንገዝብ መቻልም አስፈላጊ ነው። ምሳሌ ለመጥቀስ ያከል፡- ባል በማሕበራዊ እንቅስቃሴ ሂደት ሰዎች ወደ እርሱ እንዲመጡ የሚፈልግ እንጂ እርሱ ወደ ሰዎች መሄድ የማይፈልግ ሊሆን ይችላል። ሚስት በተቃራኒው በአብዛኛው ማሕበራዊ ግንኙነት ላይ የምትገኝ ብቻ ሳትሆን በብዙ ነገር

⁵ Arno, Richard G. *Temperament Theory*. National Christian Counsellour Assosation (NCCA) Sarasota: Fl, 1994. Page3.

የማሕበሩን ትኩረት የምትሰብ ቶሎ የምትቀላቀል ልትሆን ትችላለች። ባንድ ወቅት የውጭ አገር ዜጋ የሆኑ ባልና ሚስቶችን በማማከርበት ጊዜ ባል ከጠቀሰው ችግር አንዱ ሚስቱ ከእኔ ይልቅ ማሕበራዊ ነገር ታበዛለች። በማሕበራዊ ስበሰባ ላይ ብቻየን በመቀመጥ ባይተዋር አሆናለሁ። ከሚስቱ ይልቅ ሌሎች በደንብ ይንከባከቡኛል የሚል ጸባይ። አኔም ሚስት የሞላችውን ፎርም በመመልከትና በግል በመጠየቅ ከባህርይዋ ማሕበራዊ ነገር አንደምትወድ አረጋገጥኩ። ከዚያም የሌላውን ተፈጥሯዊ ባህርይ ለመረዳትና ነገሮችን ሚዛናዊ በሆነ መንገድ ለማየት አንዱ በሌላው ላይ ትኩረት እንዲያደርጉና ግንኙነታቸውን እንዲያጠናክሩ በማሳየትና የቤት ሰራ በመስጠት ለሌላ ጊዜ ቀጠሮ መያዝ እንደሚፈልጉ ተነጋግረን ተሰያየን። እንዳንድ የትዳር አጋሮች ቤት ውስጥ ብቻቸውን ሲሆኑ አቅም ሲያገኙና ሲደሰቱ ሌላው አካል ደግሞ በሰዎች መካከል ሲሆንና በሰዎች ሲከበብ ደስተኛ ይሆናል።

ከዚህም ባሻገር አንዱ ሌላውን የመቆጣጠር ዝንባሌ ሲኖረውና በሌላ ሰው ቁጥጥር ስር መሆንን የማይፈልግ ሲሆን የመቆጣጠር መከራ ከተደረገበት ሲቆጣጠር ሊጋጭና ዐመጽ ሲያስነሳ ይችላል። አንዲህ አይነት የስብዕና ልዩነት ባለበት ቦታ "ሚስት ለባለ ትዝ" የሚለው ጥቅስ ባለትዳሮችን ሲያጋጭ ይታያል። እንዳንዶች ደግሞ ማንንም የመቆጣጣር ስብዕናና ፍላጎት የላቸውም፤ ከዚህ የተነሳ ብዙ ነገር ሲበላሽ ዝም ማለትን ይመርጣሉ። በትዳራቸው የሚኖራቸው ኃላፊነትና ሚናም የተገላበጠሽ ሊሆን ይችላል። አንዳንዶች ማንንም መቆጣጠር አይፈልጉም ነገር ግን ራሳቸው በአንድ ስልጣን ቁጥጥር ስር ሆነው መታዘዝና መገዛት ይፈልጋሉ። ሌላውን የመቆጣጠር ፍላጎት ያላቸውና በሌሎች ቁጥጥር ስር መሆን የመፈለግ ተፈጥሯዊ ስብዕና ያላቸው ሰዎች መኖራቸውን መረዳት ካልቻሉን በትዳር ላይ ግጭት መፈጠሩ የማይቀር ነው። ግጭቱም ኃይለኛና ቶሎ የማይበርድ በመሆን ግንኙነቱን ወደ ማይፈለግ አቅጣጫ ሊቀይረው ይችላል።

ጥንዶቹ አንዱ ከሌላው ፍቅር በሚፈልጉበት ጊዜ ፍላጎታቸውን ለመግለጽ ሁኔታዎች ካልተመቻቸውና አርሰ በርሳቸው ካልተረዳዱ የሚፈልጉትን በማጣት የማይፈልጉት ሰፈጠርባቸው ሊበሳጩ ደግሞም አንዳልተወደዱና ተቀባይነት እንደሌላቸው ሊያስቡ ይችላሉ። በተቃራኒ ጾታ ፍቅር ከትዳር አጋሮቻቸው የሚፈልጉትና የሚሰጡት አለመመጣጠን ከተፈጠረና ፍቅራቸውን የሚገልጹበት ቋንቋ የተለያየ ሆኖ አለመግባባት ካለ ግጭት እንዲፈጠር ሁኔታዎች ምቹ ናቸው ማለት ይቻላል። ይህ ችግር ያጋጠማቸው ባለትዳሮች የትዳር አጋሮቻቸውን ከሌሎች የትዳር አጋሮች ጋር በማወዳደር ይበልጥ ሊጎዱና ሊጋጩ ይችላሉ፤ ይህም ለመለያየት ጠንቅ ሊሆን ይችላል። ወደ ትዳር ዓለም የገባናው ከትዳር አጋሮቻችን ጋር አንድ ዓይነት ሰው አንድንሆን ሳይሆን ልዩነታችንን፣ ጠንካራና ደካማ ጎናችንን በመረዳት ተዋደን፤

ተቀባብሰን፤ ተሳስበንና በጋራ ግጭቶቻችንን እየፈታን አንዳችን ሌላችንን በመጥቀም ለመኖር ነው።

2. የተለያዩ የግል ፍላጎቶች

በጥንዶች መካከል ግጭት እንዳይጠፋ ከሚያደርጉ ምክንያቶች አንዱ ጥንዶች የየግል የሆነ የተለያየ ፍላጎት ያላቸው ሰዎች መሆናቸው ነው። የፍላጎት ልዩነት እንዳይግባብ፤ እንዲጋጨና እንዲሰያዩ ሊያደርግ ይችላል። የፍላጎት ልዩነት ብቻ ሳይሆን በጥንዶች መካከል ተመሳሳይ የሆነ ፍላጎት መኖሩም ሌላው የግጭት መንስኤ ሊሆን የሚችል ጉዳይ ነው። ከተመሳሳይነቱ የተነሳ ለእኔ ይሁንና የእኔ ይቅደም በሚሉ ጥያቄዎች፤ የጥንዶችን ተመሳሳይ የሆነ የየግል ፍላጎት ለማሟላት የገንዘብ፤ የጊዜና የጉልበት እቅም ሊኖር ስለማይችል ግጭት ይፈጠራል ግጭቱም ሊባባስ ይችላል።

በቅርብ የተጋቡ ባለትዳሮች አብረው ያሳለፉት ጊዜ እጭር ከመሆኑ የተነሳ፤ የሰው ልጅ ፍላጎት ከጊዜ ወደ ጊዜ ስለሚለዋወጥና እርስ በእርስ ሙሉ በሙሉ ተዋውቀው ስለማይጨርሱ አንዱ የሌላውን ትክክለኛ የሆነ የግል ፍላጎት ለማወቅ መቸገራቸው ጭምር ችግሩ አይቀሬ እንዲሆን ያደርገዋል። አንዱ የሌላውን ፍላጎት አሰማወቅ ብቻ ሳይሆን ፍላጎትን ለማሟላት የሚደረገው ጥረትም በቂ ካልሆነ አንዱ የሌላውን ፍላጎት ለማሟላት፤ ለማርካትና ለማስደሰት የሚያደርገው ጥረት ተመጣጣኝ አለመሆኑን ወደ ግጭት ያመራል። እንዲሁም በነገሮች ያለመርካት ችግር መታየት በየጊዜው በመካከላቸው ግጭት እንዲነሳ፤ ግጭቱ እንዲሰፋና አንዳይጠፋ ሊያደርገው ይችላል። "ባል ለሚሰፉ የሚገባትን ያድርግላት፤ እንደዚሁም ደግሞ ሚስቷ ለባልዋ።" [ኖቆር 7: 3]

3. የእሴቶች ልዩነት

እያንዳንዱ ሰው የራሱ የሆነ ዋጋ የሚሰጠው ጉዳይ አለው። እሴቶች ስልዩ ልዩ ጉዳዮች የምንሰጣቸው ዋጋዎች ናቸው። እያንዳንዳችን ለሰው፤ ለቤተሰብ፤ ለግንኙነት፤ ለጊዜ፤ ለገንዘብና ለንብረት፤ ለሥራ፤ ለትምህርት፤ ለመንፈሳዊ ሕይወትና ለእገልግሎት፤ ለወዳጅነትና ለራሳችን የምንሰጠው ዋጋ የተለያየ መሆኑ በዚህ ልዩነት ምክንያት አለመግባባትና ግጭት መፈጠሩ አይቀሬ እንዲሆን ያደርገዋል። እሴቶቻችን በአስተዳደራችን፤ በምንማረው፤ በልምምዳችን፤ በእምነታችንና ምናልባትም በዘራያችን ባሉ ሰዎች ሊወሰኑ፤ ሊቀረጹ፤ ሊያድጉና ሊሻሻሉ ይችላሉ። አንዳንድ ጊዜ "ግድ አይሰጥም/ሽም/"፤ "ይኸኔ እንዲህ አናድርግ ቢባል ኖሮ"፤ "ምንድን ነው የሚያስደንቅህ/ሽ/"፤ "ለምንድን ነው ስዚህስ ጉዳይ ሰፍራ የማትሰጠው /ጭው/?" ... የሚሉ ንግግሮች በግንኙነታችን መካከል እየተንጸባረቁ አለመግባባቶችን ወደ ከፋ ግጭት እንዲደርሱ ሲያደርጉ የሚታዩት በእሴቶቻችን ላይ ባሉን ልዩነቶች ምክንያት ነው።

4. ወደ ትዳር ሕይወት የገቡበት የተሳሳተ ምክንያት

ሌላው በባለትዳሮች መካከል አለመግባባትና ግጭት እንዳይጠፋ ብሎም መለያየት እንዲፈጠር ከሚያደረጉ ምክንያቶች አንዱ ሰዎች ስለትዳር ያላቸው የተሳሳተ መረዳት ነው። ፍቅርን ለትዳር መሠረት አድርጎ ወደትዳር ከመግባት ይልቅ በሌሎች በተለያዩ ነገሮች ላይ መመሥረት ወይም ወደ ትዳር ዓለም የሚገቡባቸው የተለያዩ የተሳሳተ ምክንያቶች መኖራቸው ማለትም የግብረ- ስጋ ግንኙነት ፍላጎትን ለማርካት ብቻ፤ ልጅ ለመውለድ ካላቸው ብርቱ ፍላጎት በመነሳት፤ የኢኮኖሚ ችግሮቻቸውን ለማስወገድ፤ በውጭ አገር የሚኖሩ የኢሚግሬሽን ጉዳይ ለማስፈጸምና አገር ቤት ያሉ ወደ ውጭ አገር ለመውጣት፤ በተለይ በአህቶች ላይ የሚታይ የዕድሜን ፍርሃት ለማምለጥ፤ የቤተሰብንና የተለያዩ የሕብረተሰብ ክፍሎችን ማህበራዊና ስነልቦናዊ ግፊትና ጫናን ለመታገድና ምላሽ ለመስጠት በማሰብ ወደ ትዳር መግባት በትዳር ውስጥ ግጭት እንዳይጠፋ ሊያደርግ የሚችል ምክንያት ነው።

ወደ ትዳር ዓለም ለመግባት የሚያስቡ ወገኖች ስለጋብቻ ትክክለኛ የሆነ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መረዳት በማግኘት ወደ ትዳር ለመግባት በአውነተኛ ፍቅር መዋደድን በማረጋገጥ እንዲሁም ትክክለኛ የሆነ በጋራ ለመረዳዳት የሚያስችል ኅብረት መኖሩን በመገንዘብ እንጂ በአንዱ ለካል ብቻ ለመረዳት በሚያስብ ፍላጎትና ምክንያት ወደ ትዳር ላለመግባት ቆም ብሎ ማሰብና መጠየቅ፤ መጸሰይና ማማከር አስፈላጊ ነው። ወደ ትዳር ዓለም ያልገቡ ወጣቶች ስምን ማግባት እንደፈለጉ ትክክለኛ ምክንያት እንዲኖራቸው ብቻ ሳይሆን ሊያገቡት የሚያስቡትን ግለሰብ ለትዳር የመረጡት ስምን እንደሆነ መነሻ ሃሳባቸውንና ምክንያታቸውን በመፈተሽ ትክክለኛ ምላሽ ሊያገኙ ይገባል። ይህንን ግድረጋቸው ወደ ትዳር በሚገቡበት ወቅት የግጭትን መንስኤዎችን መቀነስ እንዲቻልና በትዳር ውስጥ ደስተኛ የትዳር ሕይወትና ጤነኛ ግንኙነት እንዲኖር ከፍተኛ አስተዋጾ ይሰጣል።

5. ከትዳር ተጠብቆ የሚገባው ተስፋ (ግምት)

በግንኙነት ላይ የሚፈጠሩ ግጭቶችን በሚገባ ተቆጣጥረን ገንቢ በሆነ መንገድ ተምረንበትና ተለውጠንበት የማለፍ ስኬታማነታችንን ጥበቃችን ይወስነዋል። እንዳንዶች ከትዳርና ከትዳር አጋራቸው ጠብቀው የሚገቡት ነገር ከፍተኛ ከመሆኑ የተነሳ እንደጠበቁት ሳይሆን ሊቀር ይገባሉ። ስለትዳር አጋሮቻቸው "የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው-ን?" " አብረን መሄድ የማንችል ሰዎች ነበርን እንዴ? " እና "ምንድን ነው የተሳሳተኩት?"... በማለት መጠየቅ ይጀምራሉ። እንዳንዶች በትዳር ውስጥ ሁልጊዜ ደስታ፤ ጤነኛነት፤ የግብረ ስጋ ግንኙነት... እንደሚኖር እየሰሙና እያሰቡ ማደጋቸው፤ ጥበቃቸው ከፍተኛ እንዲሆን አድርጎት ሊሆን ይችላል። ሳይሟላ ሊቀርም ከፋኛ ይገባሉ።

ሕጻናት ልጆችን አወዳለሁ፤ በተቻለ መጠን ላቀርባቸውና ላጫውታቸው እሞከራለሁ አነርሱም ደስ ይላቸዋል። ነገር ግን እንዲህ የማጫውታቸው ሕጻናት የሽንት ጨርቃቸው /ዳይፐራቸው/ በወላጆቻቸው የተቀየረላቸው፤ የታጠቡና የተመገቡ ናቸው። ስዎች ልጆችን ሲታጫውት ጎበዝ ነህ ሲሉኝ እንዲህ አላቸው ነበር ዳይፐራ የተቀየረለትና ንጹህ የሆነ ሕጻን ማጫውት አወዳለሁ አላቸዋለሁ። የሚያምር እያያዝ የተያዘን ሕጻን ልጅ ሌላ ሰው አዘጋጅቶ ሰጥቷቸዋል ማጫውትና ራሳችሁ አጥባቹህ፤ ልብላቸውን ቀይራችሁና መግባችሁ ማጫውት ፈጽሞ የተለያዩ ልምዎች ናቸው። ትዳር እንዲህ ዓይነት ሥራና ድካም እንዳለው ካላሰበንና ካልጠበቅን በስተቀር ልጆችን እንደ ሰጦታ ሳይሆን እንደ መከራ ልናያቸው እንችላለን። አንዳንዶች ትዳር የእያንዳንዳችንን ሥራ የሚጠይቅ ግንኙነት እንደሆነ አሰበው ወደ ትዳር አስመግባት መሠረታዊ ችግራቸው ነው። ትዳር ተብሎ ሲታሰብ ሁልጊዜ እየተሠራን የምንሠራበት ተቋም እንደሆነ ጠብቀን ወደ ትዳር አለመግባት በሚፈጠረው ግጭት እጅግ በጣም ተጎጂዎች እንድንሆን ያደርገናል።

አንዳንዶችን ለእንዲህ ዓይነቱ ከፍተኛ የሆነ ተስፋኝነት ተጋላጭ ሊያደርግ የሚችለው መልካሙን የትዳር የሕይወት ገጽታ ብቻ በሚመሰከሩ ባስትዳሮችና በሚያስተምሩ የጋብቻ አስተማሪዎች የሚፈጠረው ሚዛናዊ ያልሆነ ተጽዕኖ ነው። በጓዳቸው ውስጥ ቀውስ በቀውስ ሆነው በሰው ፊት ግን ትዳርን ምንም ችግር የሌለበት ዓለም የሚያስመስሉ ጥንዶችና ኑሯቸውና የሚሠሩት ፊልም ፈጽሞ የተለያዩ የሆነባቸው የፊልም ተዋናያንዎች መካከል ከፍተኛ መመሳሰል አለ። ሁለቱም ከአውነታው ዓለም ጋር የሚመሳሰል ነገር ግን ከገሃዱ ዓለም ፈጽሞ የራቀ ተውኔት ያሳየናል። በዚህም ሥራቸው በምናየው ፊልም ተጽዕኖ ስለትዳር የተዛባ ግምት እንዲኖረንና ግምታችን እንዲበላሽብን ያደርጋሉ። የጠበቅነው ተስፋ አውነት አለመሆኑን ሰናውቅም ከፍተኛ ጉዳት ውስጥ እንወድቃለን።

ሌላው ችግር ከትዳር ዝቅተኛ የሆነ ጥበቃና ተስፋ ይዞ ወደ ጋብቻ መግባት ነው። ስለትዳር ከቤተሰቦቻቸው አያዩ ካደጉት በመነሳት፤ በሌሎች የታወቁ በሚባሉ መንፈሳዊ ስዎች ትዳር ከሚፈጠረው ግጭት፤ መለያየትና ፍቺ፤ አንዳንድ የጋብቻ አስተማሪዎችና አማካሪዎች ይበልጥ የጥንዶችን ኃላፊነት ለማሳየት በሚያደርጉት የማስጠንቀቂያና የማስፈራሪያ ትምህርትና ምክር ምክንያት ትዳርን ፈጽመው አጨልመው የሚያዩ ብዙ ሰዎች አሉ። እንዲሁም በዓለም ላይ ከጋብቻ ጋር በተያያዘ የሚታየው ከፉ የሆነ አፍራሽ ተጽዕኖ አንዳንዶች ስለትዳር ያላቸው ግምትና ተስፋ እንዲደበዝዝ ብሎም እንዲጠፋ ያደርጋል።

ስለትዳር ያለን የተሳሳተ ጨለምተኝነት በዚህ ዘመን በጋብቻ ጸንቶ መቆየት አይቻልም የሚል የተሳሳተ ድምዳሜ ላይ እንድንደርስ ያደርገናል! የሰማናቸው አሉታዊ አስተሳሰቦች ትዳርን እንደ አሰር ቤት እንድንቆጥርና ትዳር መልካም ነገር የሌለበት

የውጥረት ዓሰም ነው የሚል ከንቱ አስተሳሰብ አንዲኖረን ተጽዕኖ ያሳድሩብናል። በሌሊት የነበሩ ብዙ ጊዜያዊ ነጻነቶችንም እንድንናፍቅ ይቀሰቅሱናል። እነዚህን በመሳሰሉ ከንቱ ምክንያቶች በትዳር ውስጥ ያለው በረከት ተካፋይ ሳንሆን እንዳንቀር ቢጋራ ተዋድደን፤ ተቀባብለንና ተረዳድተን በመኖር በትዳራችን ቢታማኝነት ለመዝለቅ ሚዛናዊ የሆነ ግንዛቤ፤ ጥበቃና ግምት ሊኖረን ይገባል። በከፍተኛ ጥበቃ በአየር ላይ እንዳንንሳፈፍ ደግሞም በዝቅተኛ ግምት ፈጽሞ ነገር ሁሉ ተገባቢ መሆኑን በትዳር ተወስኑ እንዳንሰቃይ ሚዛናችንን ጠብቀን መሬት መርገጥ ይሻለናል።

6. የችሎታና ልምድ አለመኖር

እያንዳንዱ ሰው የተለያየ ችሎታና ልምምድ አለው። ሁሉም ሰው እንደ ዓይነት ችሎታና ልምምድ ሊኖረው አይችልም። የትዳር ግንኙነት አስፈላጊ ከሚሆንባቸው ምክንያቶች አንዱ ባለን የተለያየ ችሎታና ልምምድ እርስ በርስ ለመረዳዳት እንድንች ነው። በትዳር ግንኙነት ውስጥ ጥንዶች እርስ በርሳቸው እንዲሉ የሌለውን ችሎታና ልምድ መለየትና መረዳት ካልቻሉ እንዲሉ የሌለውን እንዲመሰል፤ እንደሌለው እንዲሰራና እንዲለማመድ የሚያደርጉት ጥረት ግጭት እንዲፈጠርና አብሯቸው እንዲሰነበት ሊያደርግ ይችላል።

ጥንዶቹ በጋብቻ የቆዩበት ዘመን አጭር ከመሆኑ የተነሳ እንዲሉ የሌለውን ችሎታና የግል ልምምድ ለመረዳት ሊቸገሩ ይችላሉ። ምናልባት ይህ ደረጃ እንዲሉ የሌለውን ግንኙነት፤ ችሎታና ልምምድ ለማወቅና ለመረዳት ጥረት የሚያደርጉበት ወቅት ሊሆን ይችላል። በጋብቻ ውስጥ የትዳር አጋር ችሎታዎችና ልምዶች በተለያዩ ደረጃዎችና ረቀቀውን በቻሉ ወቅቶች የመታየት ባህርይ እንዳላቸው መረዳት ያስፈልጋል። በቅርብ በተጋቡ ጥንዶች ሕብረት ውስጥ ግጭት እንዳይጠፋ ከሚያደርገው ምክንያት አንዱ ያሉበት ደረጃ እንዳቸው የሌላቸውን ችሎታ፤ ከህሎትና ልምድ ለማወቅ ጥረት የሚያደርጉበት ወቅት መሆኑን መገንዘብ አለመቻላቸው ነው።

ችሎታዎችና የተለያዩ ልምዶች ልንማራቸው የምንችላቸው ናቸው። ስለዚህ ለግወቅ፤ ለመማርና ለመሰውጥ ዝግጁ መሆን ተገቢ ነው። ሁሉን ለማወቅ መማርና መልመድ አሰብህ/ሽ/ በሚል ግትርነት እንዳንጋጭ እንዲሉ የሌለውን ጉድለት በመሙላትና በመረዳዳት በልዩነት ያለውን ውበት አድምቀን ለማሳየት ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርብናል። እዚህ ላይ እንደ የራሴን ልምድ ላካፍላችሁ፡- አኔ ለብዙ አመታት በቤተሰብ ቤትና በምግብ ቤት እየፈረመና አየገዛ ይመገብ የነበረ እንዲሁም በትምህርት ቤት ውስጥ ዶርም ይዞ በመማር እዚያው እየተመገበ ያሳለፍኩ ከዚያም በጋብቻ ውስጥ ለተወሰነ ጊዜ ምግብ ማብሰል የማይችልና ምግብ የማብሰል ፍላጎትም ያልነበረው ሰው እነርሱ ናቸው። እንደ ቀን በየወሩ በመገናኘት የምንማርበትና የምንመካከርበት የባለትዳሮች ፕሮግራም ላይ በተነሳ አንድ ጥያቄና በአንዲት አህት ማበረታቻ ቀላል ነገር ማለትም

ቁርስ ከዚያም ሌሎችን ነገሮች በተለይ ሚስቴ የምትወደውን ጥቂት ነገር ማብሰልና ማቅረብ ጀመርኩ።

በዚህ ምግብ የማብሰል መልመድ ሂደት ከፍተኛ አገዛ ያደረገልኝ አንደኛው ምክንያት የመጀመሪያዋ እህት ማበረታቻ ነው። ነገር ግን በተለይ የምስራው ሁሉ ለሚስቴ የሚጥማትና የምትወደው መሆኑ ትልቅ የሞራልና የጽናት ስንቅ ሆኖኛል። በዚህ ወቅት ምግብ ማብሰል መልመድ መቻሌ ባለቤቴ ባረዝነችና በወለደች ወቅት እንዳንቸገር ጠቅሞናል። የማልችለውን ለመልመድ እኔ እንዲህ መለወጥ ከቻልኩ አንደ እኔ ልምድ የሌላችሁ ልትለምዱና ልትማሩ የምትችሉት ብዙ ነገር አለ ማለት ነው! ቸሎታውና በቂ ልምድ ያለው የትዳር ኢጋር ሌላውን ሰው ለማስተማርና ለማሰልጠን በልበ ለፊነት አድል ሊሰጥና ደግሞም አንድ ሰው ተላሰቶና አበላሽቶ የሚማርና የሚሻሻል ፍጡር መሆኑን ሊያስተውል ይገባል።

7. ግልጥ ኃላፊነትና ሚና አለመኖሩና ካለም ደግሞ እንደሚገባ አለመወጣት

ጋብቻ የተለያየ የሥራ ኃላፊነትና ሚና ያለበት ተቋም ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ግልጥ አድርጎ እንደሚያስቀምጠው በጋብቻ ውስጥ ባልና ሚስት የየራሳቸው ሚና አላቸው። አርሱ ባል (ወንድ)አርሷ ደግሞ ሚስት (ሴት)ናቸው። ለልጆቻቸው የአባትነትና የእናትነት ኃላፊነት አለባቸው ዘፈ 5: 21-31 እና 6: 1-4። መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሆነ ኃላፊነትና ሚናን አለመረዳትና መወጣት አለመቻል በዚህ የተነሳ የሚፈጠሩ ችግሮች (ግጭቶች) እንዳይበርዱ ያደርጋል። ግልጥ ባልሆነው ሚናቸው ምክንያትም ባልና ሚስት ያለአግባብ ጥቅስ አየተማዘዙ የሌላውን አካል ሚና ለማላወቅ፣ ለማላመንና ለማዘዝ በሚያደርጉት ጥረት ጠብ ውስጥ ይገባሉ። የተፈጠረው ጠብና ንትርክም ልጆች ሲወለዱ ልጆችን ተንከባክቦ በማላደግ የአባትነትና የእናትነት ሚናን በመወጣት ሂደት ውስጥ የባለ ግጭት እንዲፈጠር ሊያደረግ ይችላል።

ጥንዶች በጋብቻ ሕብረት ውስጥ ገና መኖር የጀመሩ ከመሆናቸው የተነሳ በቤት ውስጥ ያላቸው የሥራ ኃላፊነት ብዙም ግልጥ ላይሆን ይችላል። ምናልባትም ከባህል አንጻር የሴቶችና የወንዶች የሥራ ድርሻ በማለት ሥራን ሊከፋፈሉ ይችሉ ይሆናል። በእርግጥ የወንድና የሴት የሥራ ድርሻ የሚለውን ልምዳችንን እንድንለውጥ ተጽዕኖ የሚያደርጉበን የአመለካከትና የሁኔታ ግፊቶች በየጊዜው መፈጠራቸው አይቀሬ ነው። በተለይ ከእገር ውጭ የምንኖር ወገኖችን የዘመን መለዋወጥ፣ የምንኖርበትን አገር ውጥረትና ኑሮን የማሸነፍ ትግልና የምንሠራቸው ልዩ ልዩ ሥራዎች ጫናዎች በጾታ ላይሆን በችሎታ፣ በልምድና ጊዜ ያለው ሰው ሥራዎችን እንዲሠራና በጋራ የሥራ ኃላፊነታችንን እንድንወጣ እያስገደዱን ናቸው። ቢሆንም ግን ሁሉም ሰው ወደ ለውጥ መጥቷል ማለት አይደለም። ከልጅነቴ ጀምሮ ሥራ አይወድም አየተባልኩ ያደግሁና ሌላ ሰው በሚሠራው ሥራ በማትረካ ባለሙያ እናት እጅ ያደገ ሰው ከመሆኔ የተነሳ ከቤት

ውስጥ ሥራዎች እጅግ በጣም የራቅሁ ለው ነበርኩ። ነገር ግን በትዳር ዓለም እንዲሁ መቀጠል የሚቻል ሆኖ አላገኘሁትም።

የግድ ባለቤቴን ማገዝ፣ ልጆቼን ማሳደግና የጋራ ቤታችን ውስጥ በጋራ መንቀሳቀስ አለብን! ነገር ግን አሁንም የተለያዩ ቢሎችን አንድከፍል ኃላፊነት በተደጋጋሚ ሲሰጠኝ ኃላፊነቱን እሽ ብዩ ብቀበልም አንኳ አሰካሁን ምክንያቱን በገልጥ ባለውቅም ቢሎችን የመከፈሉን ሥራ ተላከቶልኝ ተወጥቸው አለውቅም። በዚህ ጉዳይ ላይ አንዳንድ ጊዜ ባለቤቴ እኔ ምን እገባኝ መብራቱንና ሰልኩን፣ ኢንተርኔቱን፣ የቴሌቪዥኑን መስመር ይቁረጡት በማለት ትዝተብኛለች። በኋላ ግን ልሠራው ያልቻልኩትን ሥራ እርሷ አቀላጥፋ ትፈጽመዋለች። አሰካሁን በቤታችን ጉዳይ ከውጭ ሥራዎች ጋር የምታገናኘን እርሷ ናት። ነገር ግን "የቤታችን የውጭ ጉዳይ ክብርት ሚኒስቴር" አንድትሆን የቀረበላትን የእኔን የገሷን ሹመት መቀበል አልፈለገችም። ምክንያቱም ሹመቱን የሰጠሁበትን መነሻ አላብ አላምራ ታውቀዋለች!!

ለምሳሌ ለመጥቀስ ያከል እንደ አጋጣሚ ሆኖ በቤት ውስጥ ቤትን መጥረግ፣ ግጽዳትና ልብስ ላውንደሪ ማድረግ በመጠኑም ቢሆን ደስ የሚለኝና በአብዛኛው እኔ የምሠራው ሥራ ሲሆን እርሷ ደግሞ እነዚህን ሁለት ነገሮች በመጠኑም ቢሆን ትጠላለች። የባለቤቴን የሥራ ዩኒፎርም ይበልጥ እንዲነጻ በሚል በጎ ሃሳብ ለነጭ ልብስ ማግኘቴ በማይሆን ባለቀለም የሆኑ ልብሶች ላውንደሪ ላይ በመጠቀም ብዙ ዩኒፎርሞቿን ዝገጥርጥር በማድረግ ያበላሽሁባት ቀናትም ትዝ ይሉኛል። ለእርሷ ደግሞ ምግባቸንን በማብለል፣ ፍላጎታችንን በማወቅና ወደ ዝቦ ወጥታ እስፈላጊ የሆኑ የቤት ወጭዎችን በማድረግ እስቤዛ፣ ፍጆታና ዕቃዎችን መገዛዛትና ማቅረብ ተጠቃሽ ኃላፊነቶቿ ናቸው።

8. በየጊዜው የተለያዩ ለውጦች በባለትዳሮች መካከል መፈጠር

ጥንዶች ተፈጥሯዊ የሆኑ አካላዊ ለውጦች አሏቸው። በዚህ ሂደት ውስጥ ለውጦች ለግጭት ምክንያት ግጭቶችም ለለውጥ ምክንያት ሊሆኑ ይችላሉ። በጥንዶች ሕይወት በተፈጥሯዊ የሰውነት ንጥረ ነገር (ሆርሞን) በተለይ ደግሞ በሴቶች ላይ በየወሩ የሚከሰት በወር አበባ ምክንያት የሰሜት፣ የጸባይና ሌሎች ከወር አበባ ጋር ተያይዘው የሚፈጠሩ ሁኔታዎችን ጥንዶቹ በጋራ መረዳት ካልቻሉ ወቅታዊና ቀጣይነት ያለው ጥያቄ መፈጠር ምክንያት ሊሆን ይችላል።

ሌላው ከሆርሞን ጋር በተያያዘና በዕድሜ መጨመር ምክንያት፣ በከብደት መጨመርና መቀነስ፣ በእርግዝና፣ በልጆች መወለድ፣ ከሰራ በመቀነስ የመሳሰሉ ምክንያቶች ለውጦች ድንገት ላይታለቡ አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ታቅደው ሊፈጠሩ ይችላሉ። ጥንዶች የተለያዩ ለውጦችን ለማስተናገድ እንዲችሉ ቅድመ አውቀቱ፣ ዝግጅቱ እንዲሁም ለውጡን ለማስተናገድ ፈቃደኛነቱ ከሌላቸው ግጭት መፈጠር ብቻ ሳይሆን ጥያቄ ተባብሶ ወደማይፈለግ ሌላ አቅጣጫ ሊለወጥ ይችላል።

ሌላው አስቸጋሪ የሆነውና ለሌሎች ችግሮች አሳልፎ ሊሰጥ የሚችለው ለውጥ የባሕርይ ለውጥ ችግር ነው። ባለትዳሮች በየጊዜው የሚቆጡ፣ የማይግባቡ፣ ሁኔታዎች ሲፈጠሩ ቁጣቸውን መቆጣጠር የማይችሉ፣ ትንሹን ነገር ትልቅ በማድረግ የሚናደዱና ሲናደዱ የሚያደረጉትን የማያውቁ ሰዎች መሆን ሲጀምሩ በቤተሰብ ውስጥ ያልታሰቡ ቀውሶች ይፈጠራሉ። ሌላው ከፉ ቀውስ የሚፈጠረው ራስ ወዳድነት የሚባለው የተደበቀና የተገለጠ ባሕርይ ሲኖር ነው። ከትዳር አጋር ይልቅ ለራስ፣ ከእኔ፣ ለእኔ፣ በእኔ በኩል ብቻ የሚሉ ግለኝነትን ማዕከል ያደረጉ ባሕርያት ትዳርን ከፉኛ የሚያቃውሱ ጠንቆች ናቸው። በራስ ወዳድነት የተጠመደ ማንነት ያለው የትዳር አጋር ቀናተኛ፣ ነገሮችን ሁሉ ልቆጣጠር የሚል፣ እኔ ያልኩት ብቻ ይሁን ባይና እምባገንነት የሚያጠቃው ነው። ይህ ዓይነት ባሕርይ ያላቸው ባለትዳሮች "በአንድ ለሳብ ተሰማመ፣ አንድ ፍቅር አንድም ልብ አንድም ለሳብ ይሁንላቸው" (ፊል 1፡ 2) የሚለውን የጳውሎስ ምክር በመዘንጋት በእኔነት ታውረው መስማማት ሲያቅታቸውና ሲጋጩ ይታያሉ።

በከፉ እኔነት የተጠመዱ ባለትዳር የሆኑ ሰዎች ለሌላው አካል የሚያደርጉትን ሁሉ በከንቱ ውዳሴ የሚያደርጉ ናቸው። ነገር ግን ከትዳር አጋራቸው ይልቅ እንደሚሻሉ የሚያስቡና የሚቆጥሩ፣ ከትዳር አጋራቸው ይልቅ ለግል ጥቅማቸውና ፍላጎታቸው ትኩረት የሚሰጡና የክርስቶስን ምሳሌነት ከመከተል ይልቅ የሚያስነቅፉ ሁነው ይታያሉ (ፊል 2፡ 1-5)። በትዳራችን መካከል የተፈጠሩ አለመግባባቶችና ግጭቶች እንዲሁም ለመስማማት በሚደረገው ሂደት ይቅርታ ማድረግን ለመለማመድ እንድንቸገር ያደረጉንን ምክንያቶች በጥርስነት እናስቀምጥ ብንል ሊያመዝን የሚችለው የእኔነታችን ጉዳይ መሆኑ አጠያያቂ አይሆንም።

9. የመንፈሳዊ ብስለት ልዩነት

በጥንዶች መካከል አንድነትና ልዩነት ከሚንጸባረቅበት ጉዳይ አንዱ መንፈሳዊ ማንነታችን ነው። መንፈሳዊ ብስለታችን እንደ ክርስትና ዕድሜያችን ወይም በክርስትና ሕይወት በቆየንበት ዘመን መጠን ለመማር፣ ለማደግና ለመለወጥ እንዳለፍንባቸው ሂደቶች የተለያዩ ናቸው። በዙሪያችን ያሉ ሰዎችና ሌሎችም ሁኔታዎች ሁሉ ተጨማሪው ብስለታችን ላይ ከፍተኛ የሆነ ተጽዕኖ ማምጣታቸው አይቀሬ ነው። በእነዚህ ምክንያቶች ባልና ሚስት በተመሳሳይ የመንፈሳዊ ብስለት ደረጃ ላይ ላይሆኑ ይችላሉ። ይህም ልዩነት አይታቸው፣ እሴቶቻቸውና ራዕዮቻቸው ላይ ተጽዕኖ ሊፈጥር ይችላል። ልዩነቶችን በመቻቻልና አንዱ ከሌላው ለመማር በተዘጋጀ ማንነት ማራመድ ካልቻሉ ግጭት መኖሩ የማይቀር ነው።

በቆሮንጦስ ቤተ ክርስቲያን ለነበረው እስመግባባትና መከፋፋል ምክንያቱ በወቅቱ የነበራቸው መንፈሳዊ ሕጻንነት ወይም አለማደግ ነበር። "እኔም፣ ወንድሞች ሆይ፣ የሥጋ አንድ መሆናችሁ፣ በክርስቶስም ሕፃናት እንደ መሆናችሁ እንጂ መንፈሳዊያን እንደ መሆናችሁ ልናገራችሁ አልቻልሁም። ገና ጽኑ መብል ለመብላት አትችሉም ነበርና ወተት ጋትጓችሁ፤ ገና ሥጋውያን ናችሁና ለስክ አሁን ድረስ ገና አትችሉም። ቅናትና ክርክር ስለሚገኝባችሁ ሥጋውያን መሆናችሁ አይደላችሁም?"

አገደ ሰው ልማድስ አትመለሉምን?'' ስኞቁር 3: 1-3/:: መርሳት የሌለበን ነገር ቢኖር ጠብ የጠበቀ ትዳር ጠብን ልምምድ ያደረገ ቤተሰብን እንደሚያፈራና በብዙ ጥላቻና ልብፋፈል የተሞላች ቤተ ክርስቲያን እንድትኖር እስተዋጽዖ ሊያደረግ እንደሚችል መንዘብ አስፈላጊ መሆኑን ነው:: የመልካም ቤተ ክርስቲያን መሠረት የሚጣለው መልካም ትዳር ባላቸው ጥንዶችና ባፈሯቸው መልካም የቤተሰብ አባላት ላይ ነው::

10. ሚዛኑን ባልጠበቀ ሁኔታ ከትዳርና ከቤተሰብ ይልቅ በሌሎች ጉዳዮች መጠመድ

በሕይወት: በኑሮና በማሕበራዊ ጉዳይ አስፈላጊ የሆኑ ጉዳዮች ኖረው ነገር ግን ቅድሚያ መሰጠት ያለበትን ነገር እንደሚገባ ባለመረዳትና ሚዛኑን ባልጠበቀ ሁኔታ አንዱ የትዳር አጋር ጽንፈኛ ሲሆን: በጥብቅ ቁጥጥር ሥር ሲሆን ወይም በትዳርና በቤተሰቡ የሚተካው እንቅስቃሴ ወይም ልምምድ ሲኖር ግጭት ሲፈጠር ይችላል:: ሥራ መሥራት አስፈላጊ ነው:: ቃሉም እንደሚናገርውና እንደሚያዘው 'ሊሠራ የማይወድ ልዩጣ።' [2ኛተሰ 3:10/:: ነገር ግን በዚህ ክፍል ለግጭት ምክንያት ሊሆን የሚችለው አንዱ የትዳር አጋር ከመጠን ባለፈ በሥራ ላይ ጊዜውን ሲሰጥ: ትኩረት ሲያደርግ: በሥራ የመጠመድ ሱሰኛ ሲሆን: ለእርሱ ሥራ ማለት ሁለንተናውና የራሱ ዓለም ሲሆንበት ነው::

አንዳንዶች ደግሞ አግዚአብሔር ለጥንዶቹ የጋራ ልጆች ይሆኑ ዘንድ ስጦታ እድርን ልጆችን ሰጥቷቸው ባለ አንዱ የትዳር አጋር የግል ልጆች አስኪመስሉ ድረስ በልጆች ላይ ልዩ ትኩረት ሲያደርግና በልጆች ብቻ ጊዜውን: ትኩረቱንና ሁለንተናውን ሲሰጥና የትዳር አጋሩን ችላ ማለት ሲጀምር ግጭት መፈጠሩ አይቀፈ ነው:: ማገልገል እንደ ክርስቲያን አስፈላጊና አግዚአብሔርም ሆነ ቤተ ክርስቲያን የሚጠበቁበትን ኃላፊነት ነው:: ነገር ግን አንዳንዶች ደግሞ ከመጠን በማለፍና ሚዛኑን ባልጠበቀ ሁኔታ በአገልግሎትና በቤተ ክርስቲያን በተለያዩ ፕሮግራሞች መጠመዳቸውና ትዳርንና ቤተሰብን ችላ ማለታቸው ግጭት ሊፈጠር ይችላል:: በአጠቃላይ ከትዳር አጋርና ከቤተሰብ ይልቅ ሚዛናዊ ባልሆነና ጽንፈኝነት በተሞላው መንገድ በሌሎች አንቅስቃሴዎች: ነገሮች: ልምምዶች: ግንኙነቶችና ፕሮግራሞች ላይ መጠመድ ወይም መወሰድ ጥንዶችን ለግጭት ሊያጋልጣቸው ይችላል::

መልካም ምስክርነት ላላት ቤተ ክርስቲያን መሠረት የሚጣለው መልካም ትዳር ባላቸው ጥንዶችና ባፈሯቸው መልካም የቤተሰብ አባላት መሆኑን አንዘንጋ!!

11. የሰይጣን ውጊያ

በትዳር ሕይወት ውስጥ የምንኖረው የሰይጣንን አሳብ በመሳትና የእርሱን ተጽዕኖ ዝቅተኛ አድርገን በማየት መሆን እንደሌለበት እንድትገነዘቡ እወዳለሁ። ከፍጥረት መጀመሪያ ባለትዳሮችን በኃጢአት ያሳሳተ፤ እርሱ በርሳቸው እንዲሉላውን እንዲወቅሱና እንዲያመካኙ በማድረግ ከእግዚአብሔር ጋር የነበራቸውን መልካም ግንኙነት ያበላሸ የአሳቹ ሰይጣን ተጽዕኖ ነው። አሁን ባለንበት ዘመን ዓለም በከፋ እንድትሞላ፤ በብዙ ክፉ ተጽዕኖ ምክንያት የብዙዎች ትዳር እንዲፈርስ፤ ቤተሰብ እንዲበተንና ቤተ ክርስቲያን እንድትዳክም ከፍተኛ እንቅስቃሴ እያደረገ ይገኛል።

አሁንም በባለትዳሮች መካከል ጠብን በመዝራት፤ እንዲሉላውን እንዳይረዳ በማድረግ፤ በብዙ የኃጢአት ፈተና እንዲወድቁ ወጥመድ በማዘጋጀት፤ የይቅርታ ልብ እንዳይኖራቸው በእኔነት በመመላት፤ መለያየትና መፋታት በማገኛቸውም ሁኔታ የሚፈቀድና ቀላል እንደሆነ አድርጎ በማቅረብ ቅዱሳንን እየተፈታተነ ይገኛል። ብዙ ሁኔታዎችን በመጠቀም ባለትዳሮች ለትዳር አጋሮቻቸው ታማኝ እንዳይሆኑ፤ የከበረው የሁለት ተቃራኒ ጾታ ያላቸው ሰዎች እንድነት የሆነውን ትዳር በከፍተኛ ሁኔታ በተመሳሳይ ጾታ ትዳር እንዲለወጥ ዘመናዊነትንና ሰብአዊነትን እየተጠቀመ ያለበት ዘመን ነው። በአጠቃላይ የተዋረደውን እንደ ከቡር፤ አመጹን እንደ ጽድቅ፤ የሚያሳዝነውን እንደሚያስደስት እያደረገ ትዳርን፤ ቤተሰብንና ቤተ ክርስቲያንን እየተገዳደረ ይታያል ለኛጴጥ 5: 8-9/

ለጥንዶች በግላቸውና በቡድን ለማጥናት የሚረዷቸው የውይይት ጥያቄዎች

የምዕራፍ ሁለት (2)

የውይይት ጥያቄዎች

መጽሐፍ ቅዱስንና የግል የትዳር ግንኙነት መርሆዎችን መሠረት በማድረግ የግጭትን ምንነት በመተርጎምና በማብራራት ትክክለኛ ግንዛቤ እንዲኖራችሁ ተወያዩ፡፡

ከአጠቃላይ የግጭት ተጽዕኖ ምንነትና በግል የትዳር ሕይወታችሁ የተፈጠሩትን የተለያዩ ተጽዕኖዎች በመጥቀስ የግጭትን አዎንታዊና አሉታዊ ተጽዕኖዎች ለእውነተኛ ለውጥ ለመጠቀም በግልጥነት ውይይት አድርጉ፡፡

በባለትዳሮች መካከል እለመግባባትንና ግጭትን አይቀሬ ያደረጉ ምክንያቶች ምንድን ናቸው? በእናንተ የትዳር ግንኙነት ውስጥ ግጭት እንዳይቀር ያደረገው ምክንያት ምንድን ነው? እንዴትስ ልዩነቶችን በመረዳት ግጭትን በእግባቡ መፍታት ይቻላል ትላላችሁ?

በእናንተ የትዳር ሕይወት በአብዛኛው ጎልቶ ለግጭት ምክንያት የሚሆነውን ጉዳይ ለይታችሁ በማውጣትና የመፍትሔ እርምጃው ምን መሆን እንዳለበት በመፈለግ ግልጥና ሰፊ ውይይት አድርጉ፡፡

በዚህ ዘመን ሰይጣን ትዳርን፣ ቤተሰብንና ቤተ ክርስቲያንን እየተዋጋ ያለበትን የተለያዩ ዘዴ በመጥቀስ እንደ ክርስቲያን ባለትዳርና ቤተሰብ ከግል ትዳራችሁ ጀምሮ በቤተ ክርስቲያን ምን ሊደረግ ይገባል ትላላችሁ?